

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA o.p.s.

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor/specializace: Specializace Finance v mezinárodním podnikání

Zdanění příjmů

Diplomová práce

Bc. Matěj VRBKA

Vedoucí práce: prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

*Tento list vyjměte a nahradte zadáním závěrečné práce s elektronickými podpisy.
Pozor, v tištěné verzi musí být zadání vytištěné oboustranně.*

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci vypracoval(a) samostatně a použité zdroje uvádím v seznamu literatury. Prohlašuji, že jsem se při vypracování řídil(a) vnitřním předpisem ŠKODA AUTO VYSOKÉ ŠKOLY o.p.s. (dále jen ŠAVŠ) směrnicí Vypracování závěrečné práce.

Jsem si vědom(a), že se na tuto závěrečnou práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, že se jedná ve smyslu § 60 o školní dílo a že podle § 35 odst. 3 je ŠAVŠ oprávněna mou práci využít k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna podle § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Beru na vědomí, že ŠAVŠ má právo na uzavření licenční smlouvy k této práci za obvyklých podmínek. Užiji-li tuto práci, nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, mám povinnost o této skutečnosti informovat ŠAVŠ. V takovém případě má ŠAVŠ právo ode mne požadovat příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to až do jejich skutečné výše.

V Mladé Boleslavi dne 12.5.2023

Rád bych touto cestou poděkoval prof. Ing. Jiřímu Strouhalovi, Ph.D. za odborné, cenné, podnětné rady, inspirativní připomínky a zároveň velkou trpělivost a skvělou komunikaci při zpětných vazbách a konzultacích ohledně zpracování této práce.

Obsah

1	Úvod	6
2	Daňová teorie	8
2.1	Definice daně	8
2.2	Funkce daní	9
2.3	Klasifikace daní	10
2.4	Konstrukční prvky daně	11
2.5	Český daňový systém	13
3	Daň z příjmů právnických osob	15
3.1	Subjekt a předmět daně	15
3.2	Základ daně	17
3.3	Sazba daně	19
3.4	Osvobození od daní z příjmů právnických osob	20
3.5	Položky snižující základ daně z příjmů právnických osob	22
3.6	Sleva na dani	23
3.7	Zákonné možnosti optimalizace daně z příjmu	24
3.7.1	Výdaje na dosažení a udržení příjmů	24
3.7.2	Leasing	24
3.7.3	Odpisy	25
3.7.4	Výdaje na dopravu	27
3.7.5	Benefity zaměstnancům	28
3.7.6	Reprezentace a bezúplatné příjmy	31
3.7.7	Pohledávky	31
3.8	Daňové ráje	35
3.8.1	Definice	35
3.8.2	Historie vzniku	36
3.8.3	Offshore finanční centrum	38
3.9	Způsob využití daňových rájů českými firmami	44
3.9.1	Převodní ceny	44

3.9.2	Mezipodnikové úvěry	45
3.9.3	Faktoring.....	46
3.9.4	Smluvní nakupování	46
3.9.5	Ochrana majetku a soukromí.....	46
3.9.6	Obchodování	47
3.9.7	Investice	48
4	Praktická část	49
4.1	Index daňových rájů	49
4.2	Předpoklady případové studie.....	50
4.3	Britské Panenské ostrovy.....	51
4.4	Kajmanské ostrovy	53
4.5	Bermudy.....	55
4.6	Nizozemí	56
4.7	Švýcarsko.....	58
4.8	Lucembursko.....	60
4.9	Komparace jednotlivých případů	62
5	Závěr.....	64
6	Seznam literatury	66
7	Seznam obrázků a tabulek	73

Seznam použitých zkratek a symbolů

TIEA Tax Information Echange Agreement

DTA Double Taxation Agreement

GFI Globální finanční integrita

HNWI Daňová ztráta fyzických osob s vysokým čistým jměním

1 Úvod

Daně jsou nezbytnou součástí podnikání. Podniky se s nimi potýkají téměř denně, ať už jde o DPH z prodeje či nákupu zboží nebo další daně jako daň z nemovitosti nebo daň z příjmu právnických osob. Vzhledem k rostoucímu trendu internacionalizace firmy umisťují své podnikání do jiných zemí. Každý stát má však jiný daňový systém.

Například Evropská unie se snaží přinést alespoň mírnou harmonizaci postupů výběru daní a výpočtu daňové povinnosti v Evropě.

Navíc stále existují značné rozdíly mezi daňovými systémy v jednotlivých zemích. Tyto rozdíly mohou být někdy výhodné nebo nevýhodné pro některé společnosti, které se rozhodnou umístit své podnikání v dané zemi (Klimešová, 2014).

S daňovou problematikou souvisejí i tzv. daňové ráje. Daňové ráje přitahují v posledních letech značnou pozornost, protože hrají významnou roli ve světové ekonomice. Fenomén se rychle stal globálním problémem díky sílící globalizaci světa. Mnoho daňových rájů nyní slouží jako jedno z největších a nejrozvinutějších finančních center světa. Jako takové nadále přitahují obrovské množství přímých zahraničních investic, které by jinak zůstaly v zemích s vysokými daněmi, a také velké množství finančních aktiv, která přes ně procházejí. Navíc jejich příznivá daňová politika může vyvolat rozsáhlejší mezinárodní daňovou soutěž. V důsledku toho je jejich vliv na světovou ekonomiku ohromující (Klimešová, 2014).

Vzhledem k neustále rostoucímu zájmu českých subjektů o aktivity v daňových rájích je toto téma rozhodně velmi důležité a aktuální. Tomuto tématu se bohužel ekonomové a politici v ČR nevěnují příliš pozornosti a motivace vlády s tímto fenoménem bojovat je stále poměrně nízká. Stejně jako mnoho jiných zemí by i Česko mělo znepokojoval dopady daňových rájů na její ekonomiku. Eroze výběru daní v důsledku vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, stejně jako odliv investic ze země, má významný dopad na českou ekonomiku (Jurčík, 2015).

Daňové ráje přitahují v posledních letech značnou pozornost, protože hrají významnou roli ve světové ekonomice. Fenomén se rychle stal globálním problémem díky sílící globalizaci světa. Mnoho daňových rájů nyní slouží jako jedno z největších a nejrozvinutějších finančních center světa. Jako takové nadále přitahují obrovské množství přímých zahraničních investic, které by jinak zůstaly v zemích s vysokými daněmi, a také velké množství finančních aktiv, která přes ně procházejí. Navíc jejich příznivá daňová politika může vyvolat rozsáhlejší mezinárodní daňovou soutěž. V důsledku toho je jejich vliv na světovou ekonomiku ohromující.

Tomuto tématu se bohužel ekonomové a politici v ČR nevěnují příliš pozornosti a motivace vlády s tímto fenoménem bojovat je stále poměrně nízká. Stejně jako mnoho jiných zemí by i Česko mělo znepokojoval dopady daňových rájů na její ekonomiku. Eroze výběru daní v důsledku vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, stejně jako odliv investic ze země, má významný dopad na českou ekonomiku.

Cílem této práce je vymezení pojmů a teoretická charakteristika daně z příjmů zaměřená primárně na daň z příjmů právnických osob v ČR v porovnání s možnostmi zdanění příjmů v daňových rájích a možným odhadem ztrát pro Českou republiku. Problematika bude ilustrována komparativní případovou studií českých firem se zaměřením na jejich právní formou a obchodní činnosti. Dále tato práce poskytne komparaci vlivu zdanění na zisk společnosti v různých daňových destinacích.

Jako hlavní metody pro splnění cílů práce je metoda literární rešerše, metoda analýzy, syntézy, indukce, dedukce a interpretace.

2 Daňová teorie

Na začátek práce je třeba uvést základní pojmy daňové teorie, které budou v diplomové práci podrobněji rozebrány.

2.1 Definice daně

Univerzální definice daně neexistuje, v literatuře lze nicméně nalézt následující společné charakteristiky: jde o povinnou platbu vládě používanou pro veřejné účely. Obvykle se ukládá na příjem, majetek a komodity. Dále se jedná o neekvivalentní platbu, což znamená, že vyplacená částka není ekvivalentní částce, kterou osoba dostává z veřejných rozpočtů. Navíc se jedná o nevratnou platbu. Zaplacením daně nemají lidé právní nárok požadovat uhrazenou částku ze státních rozpočtů ve stejné výši, jakou zaplatili. Navíc je to také neúčelová platba, protože daňoví poplatníci si předem neuvědomují, na jaký účel by vybrané peníze byly vynaloženy. Získané prostředky nejsou vázány na konkrétní službu. (Jurčík, 2015)

Sbírka zákonů České republiky definici daně neobsahuje. Lze se tedy domnívat, že zákonodárce usoudil, že tento pojem je obecně známý, a proto jej není třeba v našem právním řádu podrobně definovat. Je také pravdou, že v České republice lze jen těžko najít někoho, kdo by si tento pojem nespojoval s Českou republikou. Nicméně pro mnoho lidí by bylo jistě obtížné vysvětlit, co přesně daň je. Daňový řád v § 2 odst. 3 a 4 uvádí, že smyslem významu pojmu daň není vyhnout se při vysvětlování pojmu daň použití slova daň. Nevyhýbá se použití slova daň při vysvětlování tohoto pojmu:

- a) peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
- b) peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
- c) peněžité plnění v rámci dělené správy.

Všechny daně vybrané na určitém území jsou definovány jako daňový systém. Konkrétně jsou daně přímo regulovány konkrétními státními zákony. Jak vyplývá z výše uvedeného textu, daně jsou nejdůležitější součástí vládních příjmů. Stát se snaží vytvořit daňový systém, který zajistí výběr konkrétních částek peněz na pokrytí vládních výdajů. Literatura uvádí několik požadavků, které by měl správný daňový systém splňovat. Prvním požadavkem je jeho účinnost. Tento princip říká, že proces inkasa by měl být realizován s co nejnižšími náklady a co nejnižší administrativní zátěží. Tato zásada je úzce spjata s druhou zásadou, zásadou snadného dodržování (Kubátová & Vítek, 2018). Daňový systém by měl být snadno srozumitelný pro daňové poplatníky, kteří efektivně počítají své daňové závazky. S tím souvisí i ochota lidí a firem evidovat své podnikatelské aktivity a následně se k nim přiznávat. Tato ochota obvykle závisí na tom, jak je systém pro lidi soudržný a jak snadné je nedodržovat zákony. Systém musí být flexibilní. To znamená, že systém by měl být adaptabilní pro různé situace během různých ekonomických období. Vlády by měly v případě potřeby zvýšit daňové příjmy, aby získaly více peněz na financování státních výdajů v krizi (Kubátová & Vítek, 2018).

Zákonodárná státní moc přijímá řadu daňových zákonů. Daňové zatížení je upraveno specificky pro každé daňové odvětví. Daně se pak vybírají z příjmů, například z příjmů fyzických a právnických osob, ze spotřeby zboží a výrobků a z majetku, především z nemovitostí, ale zdaněn může být i movitý majetek.

2.2 Funkce daní

V moderních ekonomikách plní daně řadu úloh, které definujeme jejich funkcí. Za nejstarší a pro stát nejdůležitější funkci daní lze považovat úlohu fiskální, což lze chápat jako způsobilost získávat prostředky do veřejných rozpočtů (Smržová & Mrkva, 2020). Tato schopnost prostupuje všemi nadále zmiňovanými funkcemi, které lze považovat za stejně důležité. Těmito funkcemi jsou redistribuční, alokační, stabilizační a stimulační (Hejduk, 2022).

Podle některých autorů je redistribuční funkce již zahrnuta v rozpočtové funkci. Pojem veřejných financí je spojen s výběrem zdrojů do veřejného rozpočtu.

Zde přichází ke slovu redistribuční funkce, tedy ve chvíli, kdy jsou vybrané zdroje přerozděleny tam, kde jsou potřeba, jak určí stát. Tato funkce snižuje rozdíl mezi bohatými a chudými (Sovová & Fiala, 2009).

Alokační funkce zdanění umožňuje trhu reagovat na neefektivnosti v alokaci zdrojů, které vznikají například v důsledku externalit, nedokonalé konkurence a selhání trhu (Smržová & Mrkva, 2020).

Stabilizační funkce má potenciál zmírnit dopady cyklických výkyvů v ekonomice úpravou daňových sazeb. V ideálním případě tato funkce napomáhala k národním úsporám v dobách prosperity, a naopak v dobách hospodářského poklesu by se čerpaly devizové rezervy, aby se zajistila dostatečná zaměstnanost a cenová stabilita. Odpůrci výše uvedené teorie tvrdí, že snaha o stabilitu nakonec povede k nestabilitě (Smržová & Mrkva, 2020).

Stabilizační funkce úzce souvisí s funkcí stimulační. Stát může daňovými nástroji ekonomiku motivovat nebo naopak brzdit (Sovová & Fiala, 2009; Hejduk, 2022).

2.3 Klasifikace daní

Daňový systém se skládá z různých druhů daní klasifikovaných podle mnoha faktorů. Nejběžnější daňová klasifikace rozlišuje daně přímé a nepřímé. Přímé daně jsou vybírány z příjmů, včetně mezd, platů a příjmů z kapitálu, výnosů nebo majetku. Daňové břemeno nesou jednotlivci a korporace (Kubátová, 2015).

Nepřímé daně jsou uvaleny na spotřebu zboží a služeb. Platí je spotřebitelé zboží a do státního rozpočtu je odvádí prodejce nebo výrobce konkrétního zboží. Výše daně je zahrnuta v konečné ceně konkrétního produktu. Nepřímé daně zahrnují obecné daně z prodeje a daně uvalené na konkrétní zboží a služby. Obecné prodejní daně zahrnují daň z přidané hodnoty (DPH), která je skryta v konečné ceně téměř každé komodity. Daně uvalené na konkrétní zboží a služby zahrnují spotřební daně, cla a ekologické daně. Vláda ukládá spotřební daně, aby omezila nežádoucí lidské chování, konzumaci návykových látek jako je alkohol nebo cigarety a znečištění životního prostředí (Kubátová, 2015).

Cla se uplatňují na zboží přepravované přes mezinárodní hranice. Vláda běžně používá tuto daň ke zvýšení svých příjmů, ochraně domácího průmyslu a regulaci pohybu produktů (Rod a kol., 2020). Environmentální daně jsou uvalovány na zboží, které negativně ovlivňuje životní prostředí, a jeho daňový základ je vyjádřen ve fyzických jednotkách. Dále lze daně členit podle rozložení základu daně. Daňové sazby lze nastavit jako progresivní, poměrné nebo regresivní. Progresivní daň je založena na zásadě, že čím vyšší je základ daně, tím vyšší sazba daně musí být použita pro výpočet daňové povinnosti. Tento typ zdanění se obvykle používá k výpočtu daní z příjmu. Na druhou stranu regresivní daň uplatňuje nižší daňové sazby s rostoucím daňovým základem. V případě poměrné daně základ daně neovlivňuje sazbu daně. Sazba daně je vyjádřena jako pevná část základu daně. Tento typ daně se také nazývá paušální daň (Rod a kol., 2020).

Další důležitou klasifikací je klasifikace vyvinutá Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). OECD rozděluje daně do šesti hlavních kategorií:

- a) daň z příjmu, zisku a kapitálových zisků,
- b) příspěvky na sociální zabezpečení,
- c) daně ze mzdy a pracovní síly,
- d) daně z nemovitosti,
- e) daně ze zboží a služeb,
- f) ostatní daně (OECD, 2020).

Tyto kategorie se pak dále dělí. Za určitý druh daně lze považovat příspěvky na sociální zabezpečení. Tyto poplatky jsou vybírány od zaměstnanců, zaměstnavatelů, osob samostatně výdělečně činných a dalších osob podléhajících dani z příjmu. Vláda vybrala tento poplatek na pokrytí plateb sociálního zabezpečení (OECD, 2020).

2.4 Konstrukční prvky daně

Navzdory různým typům daní vychází jejich konstrukce z určitých základních pojmů, které určují míru dopadu na jednotlivé subjekty. Těmito pojmy jsou:

- a. daňový subjekt – osoba, která má práva a povinnosti v souvislosti se správným vyměřením, stanovením, zaplacením daně v době stanové pro vyměření a zaplacení daně. Mezi daňové subjekty patří plátcí a poplatníci daně.
- b. daňový poplatník - zamýšlený nositel daňového břemene, jehož majetek a příjmy obvykle podléhají zdanění. Tuto povinnost může převést na někoho jiného,
- c. plátce daně - je povinen odvést vybrané nebo sražené daně jinému subjektu na vlastní riziko. U některých daní je velmi obtížné určit, kdo je skutečným plátcem daně, což vede k pojmu plátce daně, který daň platí, ale může břemeno přenést,
- d. předmět daně - vymezení rozsahu daně zákonem ukládajícím daňovou povinnost, kterým může být příjem, majetek, úkony nebo věci,
- e. základ daně – může být vyjádřen v nepeněžních jednotkách (např. litrech) nebo v peněžních jednotkách (korunách), z čehož stát vyvozuje samotnou daň. Dále lze základ daně snížit uplatněním odpočtů. Existují dva typy daňových odpočtů: standardní a nestandardní, nazývané položkové. Odpočet se považuje za standardní, když je od základu daně odečtena pevná částka bez předložení požadované dokumentace. V případě nestandardního odpočtu musí poplatník vést evidenci o každé položce a být schopen prokázat, že ke konkrétní transakci došlo (Sovová & Fiala, 2009).
- f. sazba daně - algoritmus stanovující velikost daně ze základu daně sníženého o odpočty. Sazba daně se rozlišuje podle druhu základu daně, a to:
 - i. jednotná sazba – stejná pro všechny typy a druhy předmětu daně, např. daň z nabytí nemovitosti,
 - ii. diferencovaná sazba – rozlišení dle předmětu daně, např. daň z přidané hodnoty,

Sazbu daně lze rozlišit také dle vztahu k velikosti základu daně, a to:

- i. pevnou sazbou - stanoví absolutní částka na jednotku fyzického objemu daně,

- ii. proporcionální sazbou – stanoví se na základě podílu, který je procentem ze základu daně. Proporcionální daňová sazba se dále odlišuje od daňových sazeb (stanoveny na základě procenta) progresivních (stanovené na základě procenta, které se zvětšuje s růstem daňového základu) a regresivních (stanovené procentem, které se snižuje s růstem základu daně).
- g. splatnost daně - daň se platí v okamžiku, kdy vznikne povinnost ji zaplatit. Daň může být například zaplacená jednorázově, zaplacená zálohově (v případě, že je společnost povinna provést platbu před stanovením povinnosti), zaplacená ve splátkách (o kterých je rozhodnuto předem v průběhu zdaňovacího období) nebo sražena u zdroje (prostřednictvím plátce daně, který daň odvede, a plátce daně, který ji srazí) (Janošíková & Mrkývka, 2016; Zahradníčková, 2019).

2.5 Český daňový systém

Český daňový systém vznikl v roce 1993. Systém vychází ze souboru daňových zákonů publikovaných ve Sbírce zákonů České republiky. Za dobu existence systému došlo k mnoha daňovým reformám. Po vstupu České republiky do EU v roce 2004 bylo nutné stávající systém přizpůsobit systémům používaným v rámci EU. Tato událost vyvolala několik změn v daňové legislativě. Nejvýznamnější změnou bylo zavedení systému daně z přidané hodnoty (Vančurová a kol., 2020).

Český daňový systém se skládá z přímých a nepřímých daní. Přímé daně zahrnují daně uvalené na příjmy jednotlivců a korporací, majetkové daně, včetně daně z vozidel používaných pro obchodní účely a daň z nemovitého majetku. Existují dva druhy nepřímých daní: DPH a spotřební daně, které zahrnují daně uvalené na lihoviny, pivo, víno, meziproducty alkoholu, hrubý tabák a tabákové výrobky, minerální oleje, plyny a pevná paliva a elektřinu. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, vymezuje obecné zásady výběru daní. Tento zákon upravuje postup správců daně, práva a povinnosti poplatníků a třetích osob, které vznikly při správě

daní. Daňová správa má za cíl identifikovat a stanovit daně. Zákon navíc zajišťuje správný výběr daní. Základem pro správné stanovení daňové povinnosti je podávání daňových přiznání, hlášení a výkazů poplatníky (Vančurová a kol., 2020).

3 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je stejně jako daň z příjmů fyzických osob upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Poplatníky jsou subjekty, které byly založeny za účelem dosažení zisku. Stejně jako v případě daně z příjmů fyzických osob zákon rozlišuje daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňovým rezidentem je společnost se sídlem v České republice. Všechny její příjmy z České republiky nebo ze zahraničí jsou zdanitelné. Nerezidentem je podnikatelský subjekt, který nemá sídlo v České republice. (Vančurová a kol., 2020)

Všechny příjmy se sčítají a od celkových příjmů se následně odečítají náklady vynaložené na zajištění a dosažení zdanitelných příjmů. Rozdíl se považuje za základ daně. Přesto je nutné si uvědomit, že existují daňově uznatelné náklady a ty, které nejsou. Zákon považuje náklady vynaložené na dosažení a zajištění daně z příjmů za uznatelné. Naopak, neuznatelné náklady neslouží výše uvedeným účelům. Tyto neuznatelné náklady zvyšují daňový základ. Mezi tyto výdaje obvykle patří účetní odpisy, náklady na reprezentaci a dary, které jsou následně odečitatelné v konkrétní výši, ale nejprve se přičítají k základu daně. (Vančurová a kol., 2020)

3.1 Subjekt a předmět daně

Mezi poplatníky daně z příjmu právnických osob můžeme dle zákona č. 586/1992 Sb. zařadit:

- a. právnická osoba (korporace, fundace, ústavy)
- b. organizační složka státu
- c. podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy
- d. podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,

- e. fond penzijní společnosti, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí fond obhospodařovaný penzijní společností podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
- f. svěřenecký fond podle občanského zákoníku,
- g. jednotku, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem,
- h. fond ve správě Garančního systému finančního trhu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu.

Na rozdíl od fyzické osoby zde mohou být zdaňovací období vzhledem k dani z příjmu rozdílné. Právnícká osoba může využívat 4 různé konstrukty období a to: kalendářní rok, hospodářský rok, účetní období (pokud je toto období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců) a v mezních případech období od rozhodného dne fúze nebo rozdělení obchodní korporace nebo převodu jmění na společníka do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém se přeměna nebo převod jmění staly účinnými. (Finanční správa, 2023)

Jediný příjem, který je zdanitelný, je ten, který vznikl v ČR. Předmětem daně jsou příjmy plynoucí z činnosti společnosti a nakládání s veškerým majetkem. § 18 zákona o daních z příjmů definuje, které příjmy nepodléhají dani. (Vančurová a kol., 2020). Daň z příjmů právnických osob se vybírá z příjmů ze všech činností (výnosů) a z příjmů z prodeje majetku, pokud zákon nestanoví jinak.

Příjmy z nabytí akcií, dědictví nebo darování nemovitostí, movitého nebo nemovitého majetku nejsou předmětem daně, s výjimkou příjmů z nich plynoucích. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Poplatníci, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání (např. sdružení, nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, nadační organizace), nejsou předmětem daně:

- a. příjmy z činností vyplývající z jejich poslání za podmínky, že náklady (výdaje) vynaložené v souvislosti s prováděním těchto činností jsou vyšší,
- b. příjmy z dotací a jiných forem státní podpory (jsou-li poskytnuty podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech)
- c. příjmy z úroků z vkladů na běžném účtu.

3.2 Základ daně

Do samostatného základu daně se zahrnují veškeré příjmy z podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na zůstatku z vypořádání nebo obdobných zisků (včetně zahraniční srážkové daně), které rezidenti získali ze zahraničních zdrojů v příslušném zdaňovacím období, ale nezahrnují se do něj příjmy, které nejsou předmětem daně. (Karlíková, 2006)

Jednotlivé příjmy z vypořádacích podílů nebo zúčtovacích podílů nebo podobných transakcí zahrnuté do samostatného základu daně se snižují o pořizovací cenu akcií provozní společnosti. Stejně se postupuje u příjmů z podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na zúčtovacím zůstatku nebo obdobných zisků, které plynou nerezidentům cizího státu a které lze přiřadit stálé provozovně v České republice. Samostatná daň se vybírá ve výši 15 % a případnou daň zaplacenou v zahraničí lze započíst proti této dani. Zákon o daních z příjmů výslovně vylučuje uplatnění slevy na dani u této daně. Tato daň je součástí konečné daně vypočtené v přiznání k dani z příjmů právnických osob. Daň ze samostatného základu daně se však do konečné částky daně pro stanovení zálohy nezahrnuje. (Finanční správa, 2023)

Pro stanovení základu daně musí poplatníci vést záznamy o příjmech, výdajích a majetku svého podniku. Tyto záznamy mohou být vedeny různými způsoby, a to v podobě úplného účetnictví, daňové evidence nebo evidence příjmů.

- a. úplné účetnictví - vedené poplatníkem v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Poplatník stanoví základ daně na základě výsledku hospodaření (zisku nebo ztráty) a upraví jej o položky, které výsledek hospodaření zvyšují nebo snižují. Následně poplatník vychází ze základu daně. Fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku jako podnikatelé musí vést kompletní účetnictví od data zápisu. Fyzické osoby, které jsou označeny jako podnikatelé, ale nejsou zapsány v obchodním rejstříku a jejichž obrat za kalendářní rok přesáhne 25 000 000 Kč, musí navíc sestavovat přehledy od prvního dne účetního období následujícího po roce, v němž obrat přesáhl

předepsanou částku. Tuto povinnost mají i podnikatelé, kteří jsou společníky ve společnosti, a fyzické osoby, kterým povinnost sestavovat účetní závěrku ukládají zvláštní právní předpisy. Fyzické osoby, které nesplňují výše uvedené požadavky, mohou rovněž sestavovat účetnictví podle vlastního uvážení (Zákon č. 563/1991 Sb.),

- b. daňová evidence - je zjednodušenou verzí jednoduchého účetnictví, ale je méně administrativně i metodicky náročná. Současně je však nutné evidovat veškerá aktiva, pasiva, výnosy a náklady ovlivňující hospodářský výsledek. Přesná podoba daňové evidence a informace, které má obsahovat, nejsou stanoveny. Měly by být uvedeny pouze informace týkající se příjmů a výdajů. Údaje jsou potřebné pro stanovení základu daně, majetku a dluhů (Dušek, Sedláček, 2004),
- c. záznamy o příjmech a evidenci pohledávek – jde o uplatnění výdajů jako procento svých příjmů, nikoliv jako skutečné prokázané výdaje. Zákon nestanoví, jakou formou musí být evidence vedena, pouze to, že poplatník musí být schopen prokázat, že procento výdajů odpovídá výši dosažených příjmů. Tento způsob je opět jednodušší než vedení daňového účetnictví a evidence. Daňoví poplatníci se rozhodují na základě jednoduchosti možností, které mají k dispozici pro určení způsobu evidence svých příjmů, výdajů a majetku, přičemž volí nejefektivnější variantu pro svůj typ podnikání a také nejtransparentnější variantu. (Zákon 586/1992 Sb.; Zahradníčková, 2019)

3.3 Sazba daně

Sazba daně činí 19 %, pokud není v článku 21 odst. 2 a 3 zákona o daních z příjmů stanoveno jinak. Daň se vypočte jako součin položek snižujících základ daně a položek odčitatelných od základu daně, zaokrouhlený na celé tisíce Kč, a sazby daně, která činí 19 % u základních investičních fondů a 5 % u fondů penzijního připojištění jiných než penzijních společností nebo obdobných společností obhospodařujících fondy obdobné fondům penzijního připojištění, 0 % u fondů penzijního pojištění.

Pro účely práce je třeba zmínit nově zavedenou daň z neočekávaných zisků. Sazba daně ze základu daně z neočekávaných zisků činí 60 %. Daň z neočekávaných zisků se vypočítá jako součin základu daně z údajných zisků zaokrouhleného na celé tisíce a sazby daně z tohoto základ. Daň z neočekávaných zisků není daňově uznatelná. Pro účely uplatnění zákonů o zápočtu daně se daň z neočekávaných zisků nezahrnuje do daňové povinnosti. Správcem daně je zvláštní finanční úřad. Daň z neočekávaných zisků je samostatnou daní z příjmů právnických osob a není příjmem rozpočtu územního samosprávného celku z daně z příjmů právnických osob. Příjmy zahrnuté do základu daně ze zisku z neočekávaných zisků nesnižují základ daně podle článku 23. (Zákon 586/1992 Sb.)

Daň se vztahuje na společnosti s významnými aktivitami v odvětvích s neočekávanými příjmy, jako je výroba elektřiny a plynu, distribuce a obchod, bankovníctví, těžba ropy a fosilních paliv a výroba a distribuce ropných a koksárenských produktů. V bankovním sektoru podléhají této dani z neočekávaných příjmů banky, jejichž čistý úrokový výnos za poslední účetní období přesáhl 6 miliard Kč. Podle České národní banky toto kritérium obecně odděluje velké banky od středních a malých bank. V odvětví výroby a distribuce energie a velkoobchodu s pohonnými hmotami podléhá zdanění celý holding. Pokud čistý obrát holdingu ze souvisejících činností v předchozím roce činil 2 miliardy korun nebo více za rok podléhají neočekávané dani společnosti působící v těchto odvětvích v rámci holdingu. V ostatních odvětvích, konkrétně v petrochemii, výrobě koksu a těžbě fosilních paliv, budou podle evropských předpisů podléhat nové dani všechny

společnosti, jejichž příjmy z těchto významných činností přesáhnou v běžném zdaňovacím období 50 milionů korun a zároveň příjmy z těchto činností musí tvořit alespoň 25 % čistého obrátu v předchozím roce. Tato hranice zajišťuje, aby se neočekávaná daň nevztahovala na malé podniky, které mají z příslušných činností jen malé příjmy.

Podle návrhu schváleného Poslaneckou sněmovnou by se na tyto podniky vztahovala sazba daně z neočekávaných příjmů ve výši 60 %, a to vedle 19% sazby daně z příjmů právnických osob. Ta se vypočítá porovnáním daňového základu běžného roku s aritmetickým průměrem daňového základu za poslední čtyři roky před šokem (tj. 2018-2021) plus 20% tolerance. Průměry za poslední čtyři roky nebudou časově posunuty, tj. pro všechny roky 2023-2025 bude aktuální základ daně porovnáván s průměrem za roky 2018-2021. MF původně navrhovalo srovnání s obdobím o sedm let dříve (2015-2021), tato úprava však nebyla přijata.

Bylo předpokládáno, že „neočekávané“ daňové příjmy budou ze 100 % příjmů státního rozpočtu a Ministerstvo financí odhadovalo tyto příjmy pro rok 2023 na cca 85 miliard Kč; z celkové částky 100 miliard Kč rozpočtované v návrhu státního rozpočtu na rok 2023 bude dalších 15 miliard Kč generováno cenovým stropem pro výrobce elektřiny v EU a souvisejícím odvodem z jejich nadměrných příjmů (Weiss, 2022). Dle aktuálních informací a vyjádření Ministerstva financí je očekáván výnos této daně ve výši 40,3 miliardy. (ČTK, 2023)

Sazba daně rozhodná pro stanovení daně je sazba platná k prvnímu dni zdaňovacího období nebo období, za které se daň uplatňuje.

3.4 Osvobození od daní z příjmů právnických osob

Osvobození od daně znamená, že někteří daňoví poplatníci jsou osvobozeni od platební povinnosti. Osvobození od daně může být úplné pro určité subjekty nebo významné pro subjekty, které jsou spojeny s určitým předmětem daně; podle zákona o daních z příjmů se úplné osvobození od daně z příjmů právnických osob vztahuje například na Českou národní banku, fond Energetického regulačního

úřadu a nově i na veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení zřízená dle zvláštního předpisu.

Částečná (věcná) osvobození od daně z příjmů právnických osob jsou uvedena v článku 19 zákona o daních z příjmů a jsou plně vymezena. Toto osvobození se vztahuje na zájmová sdružení tvořená právnickými osobami, profesními komorami apod. vybírajícími členské příspěvky v souladu se stanovami, statuty, zakládacími nebo statutárními dokumenty, příjmy církevních sdružení, příjmy z pronájmu bytů a souvisejících služeb v družstevních nemovitostech, malé vodní elektrárny, větrné elektrárny, tepelná čerpadla, solární zařízení, bioplynová zařízení elektřina a teplo. Dále příjmy ze státních fondů a loterií a z účasti na podobných hrách mohou těžit tiší společníci. Příjmy z projektů, příjmy z úroků z hypoték a příjmy z projektů Nadace, příjmy z pronájmu nemovitostí ve vlastnictví nadace a další. (Finanční správa, 2023)

Ustanovení článku 19 zahrnuje celkem dvanáct odstavců, které definují jednotlivé druhy příjmů, které osvobozujeme (odst. 1) a podmínky, které musí být splněny, aby mohlo k osvobození dojít (odst. 2 až 12). Nárok na osvobození uplatňuje právnická osoba v daňovém přiznání. Jednotlivá osvobození můžeme rozdělit dle příbuznosti jednotlivých příjmů:

- a. osvobození příjmů neziskových organizací a církví
- b. úrokové příjmy a licenční poplatky
- c. příjmy spojené s nemovitostmi
- d. příspěvky výrobců nebo provozovatelů solárních elektráren v souvislosti s odpady
- e. příjmy mezi spojenými osobami
- f. ostatní osvobozené příjmy

Jako příklad příjmů osvobozených od daně můžeme uvést např. členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin, přijaté zájmovými sdruženími právnických osob, profesními komorami s nepovinným členstvím, občanskými sdruženími včetně odborových organizací, politickými stranami; příjmy plynoucí z pronájmu nemovitostí, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku; příjmy z pronájmu vlastních nemovitostí;

příjmy plynoucí v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby apod. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

3.5 Položky snižující základ daně z příjmů právnických osob

Základ daně z příjmů právnických osob může být snížen o položky odčitatelné od základu daně, a dále ještě o položky uvedené v článku 20 zákona daně o příjmu. Přitom platí pravidlo, že nejprve se uplatní položky odčitatelné od základu daně a teprve potom položky, které snižují základ daně podle článku 20. Nelze vyloučit snížení daňového základu o další položky (ztráta článek 34).

Právnické osoby nezaložené za účelem podnikání mohou odečíst výdaje podle článku 20 odstavce 7 zákona o daních z příjmů. Společnost si může nejprve odečíst položky od svého základu daně v souladu se zákonem a poté snížit upravený základ daně o 30 % nebo o maximální předepsanou částku (v současné době činí maximum 3 mil. Kč), tyto prostředky však musí být použity na úhradu nákladů související s činnostmi, které nejsou předmětem daně. Pokud je 30% snížení nižší než 300 000 Kč, je povolen odpočet ve výši 300 000 Kč, ale pouze do výše základu.

Právnické osoby, které nejsou neziskovou organizací, si mohou podle článku 20 odstavce 8 zákona o daních z příjmů od základu daně odečíst hodnotu darů poskytnutých obcím a krajům a právnickým osobám se sídlem na území ČR na financování vědy a vzdělání, výzkumných a vývojových účelů, kultury, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat, na účely sociální, zdravotnické, ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, politickým stranám a politickým hnutím na jejich činnost, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území ČR provozujícím školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, na financování těchto zařízení, pokud hodnota daru činí alespoň 2 000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně.

Pokud daňový poplatník vykáže v daňovém přiznání za běžný rok daňovou ztrátu, pak mu logicky nevzniká žádná daňová povinnost. Navíc podle článku 34 odstavce 1 daňového řádu lze vykázanou ztrátu odečíst od základu daně v následujících pěti zdaňovacích obdobích. Využití tohoto odpočtu ztráty je zcela na uvážení daňového poplatníka a lze jej uplatnit v libovolné výši a v kterémkoli z následujících pěti zdaňovacích období. (Marek, 2007)

3.6 Sleva na dani

Podle článku 35 zákona, je možné odečíst od základu daně z příjmů následující částky (nebo jejich poměrnou část):

- a. 18 000 Kč na jednoho zdravotně postiženého pracovníka. U zaměstnanců s těžším zdravotním postižením však sleva na dani činí 60 000 Kč. U zaměstnavatelů s 25 a více zaměstnanci se zdravotním postižením, kde je podíl alespoň 50 % z celkového počtu zaměstnanců, je sleva na dani ve výši 50 % ze základu daně. V obou případech se vychází z průměrného ročního počtu všech zaměstnanců včetně přesčas,
- b. od roku 2022 přibyl nový typ slevy na dani, který je obecně dostupný věřitelům, kteří přestali vymáhat pohledávky nepřesahující 1 500 Kč. Žádat mohou právnické i fyzické osoby a netradičně i zaměstnanci.
- c. slevu na dani mohou uplatnit poplatníci, kterým byl poskytnut příslib investiční pobídky dle zákona č. 72/200 Sb. Tito daňoví poplatníci mohou využít podle desetileté lhůty stanovené v článku 35a a 35b zákona o daních z příjmů, tzv. daňové osvobození v té podobě, že mohou požádat o slevu na dani za obecnou sazbu daně a položky odečítané od základu daně, položky snižující základ daně (článek 20 (8) a článek 34 zákona o daních z příjmů) a rozdíly snižující úrokové příjmy.

3.7 Zákonné možnosti optimalizace daně z příjmu

Pro výši celkového daňového základu je rovněž důležité, zda jsou náklady daňově uznatelné či nikoli. K daňové optimalizaci je nutné vyčíslit náklady, které mohou základ daně snížit. Pro účely práce sledují následující body primárně možnosti snížení daňového základu u právnických osob. Celá problematika týkající se daňové optimalizace je rozsáhlá. Vzhledem k rozsahu práce zde budou zmíněny základní a v praxi nejvyužívanější nástroje.

3.7.1 Výdaje na dosažení a udržení příjmů

Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro účely zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy. Výdaje uplatněné do výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů v předchozím zdaňovacím období nelze uplatnit do výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Při započtení některých účetních operací poplatníkem podle zvláštních právních předpisů se s výdaji, jejichž uznatelnost je omezena výší příjmů, ke kterým se vztahují, zachází stejně jako při odděleném účtování výdajů a příjmů. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

3.7.2 Leasing

Leasing je jednou z nejběžnějších forem pořizování majetku z externích zdrojů. V podstatě se jedná o převod práva užívat aktivum z vlastníka na uživatele za kompenzaci. Obvykle se skládá z pravidelných splátek placených v pevných částkách, obvykle formou leasingové smlouvy. Existují dva typy leasingu: finanční leasing a operativní leasing.

Operativní leasing se vyznačuje tím, že pronajímatel je vlastníkem předmětu leasingu v průběhu leasingu a na konci leasingu, zatímco finanční leasing se

vyznačuje tím, že na konci leasingu přechází vlastnictví z pronajímatele na nájemce (Valouch, 2012).

Pojem finanční leasing je definován v ustanovení § 21d zákona o daních z příjmů (dále jen "ZDP"), který uvádí, že leasing je přenechání hmotného majetku vlastníkem výměnou za užívání uživatelem, a to za následujících podmínek:

- a. na začátku leasingové smlouvy je stanoveno, že na konci doby leasingu převede vlastník předmětu leasingu vlastnictví předmětu leasingu na uživatele předmětu leasingu za pořizovací cenu nebo bezplatně, nebo je dohodnuto právo uživatele předmětu leasingu za stejných podmínek,
- b. k datu převodu vlastnictví by pořizovací cena neměla převyšovat odpisovanou cenu vypočtenou z účetních nákladů vlastníka, která by měla být základem pro odpisování finančního leasingu lineární metodou. Výjimkou by mělo být, pokud je leasing v době odpisování odepsán na 100 % pořizovací ceny,
- c. při vzniku smlouvy je ujednáno, že po dobu trvání finančního leasingu budou na uživatele převedeny: užívací práva k předmětu leasingu, povinnosti spojené s péčí o předmět leasingu a rizika spojená s užíváním předmětu leasingu,
- d. minimální doba leasingu by měla být dodržena. Doba finančního leasingu se měří od data předání pronajatého majetku uživateli ve stavu připraveném k běžnému užívání. Minimální doba leasingu je doba odpisování dlouhodobého majetku pro daňové účely podle § 30 odst. 1 zákona o daních z příjmů nebo doba odpisování podle § 30a nebo 30b zákona o daních z příjmů v době uzavření leasingové smlouvy. U hmotného majetku zařazeného do odpisových skupin 2-6 v příloze č. 1 zákona o daních z příjmů se tato doba zkracuje o šest měsíců.

3.7.3 Odpisy

Daňové odpisy se uplatňují u hmotného a nehmotného majetku. Dle zákona vychází především z toho, že část majetku není možné promítnout do nákladů hned

po nákupu, ale postupně prostřednictvím daňových odpisů. Hmotným majetkem se rozumí (Vančurová a kol., 2020):

- a. jednotlivé movité věci nebo jejich soubory, jejichž vstupní cena přesahuje 80 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok,
- b. budovy, domy a byty nebo nebytové prostory, stavby,
- c. trvalé kultury s dobou plodnosti delší než tři roky,
- d. dospělá zvířata a jejich skupiny se vstupní cenou vyšší než 80 000 Kč,
- e. technické zlepšení.

V první řadě je klíčové určit odpisovou skupinu majetku. Existuje šest odpisových skupin. Tyto skupiny stanoví daňovou životnost majetku a následně určí koeficient a sazby pro výpočet ročního odpisu (Vančurová, 2020).

Existují dva způsoby odepisování: rovnoměrné a zrychlené. Pokud se společnost rozhodne pro lineární metodu, je každá odpisová skupina přiřazena sazbami pro první rok a další roky. Dále je stanovena zvláštní sazba pro situaci, kdy došlo k technickému zhodnocení majetku. Pokud se společnost rozhodne pro zrychlené odpisy, jsou pro první a další roky příslušné koeficienty pro odpisové skupiny. Také existují koeficienty pro zvýšenou zůstatkovou hodnotu (Vančurová, 2020).

V prvním roce odepisování se navíc mohou odpisové sazby nebo koeficienty zvýšit za specifických podmínek o 20 %, 15 % nebo 10 % v případě obou typů odpisů.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, hospodářský rok nebo účetní rok, pokud je delší než 12 následujících měsíců. Daňové přiznání je nutné podat do 1. dubna následujícího roku. Pokud daňové přiznání podává daňový poradce, lhůta se prodlužuje do 1. července (Marková, 2022).

3.7.4 Výdaje na dopravu

Daňoví poplatníci mají dvě možnosti, pokud jde o náklady spojené s provozem motorového vozidla. První z nich je uplatnění nákladů na dopravu motorovým vozidlem ve skutečně doložené výši, druhou možností je uplatnit tyto náklady paušální částkou. Metoda s nejvyšší celkovou uplatněnou částkou je pro podnik vždy výhodnější. Obě metody však musí splňovat určité podmínky.

Při uplatňování skutečných výdajů se poplatníci opět opírají o základní ustanovení článku 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů, musí však prokázat, že se výdaje vztahují k pracovní cestě. Způsob prokazování se řídí pokynem Generálního finančního ředitelství D-22. Tento doklad byl dříve znám jako deník. Podle této směrnice musí deník obsahovat alespoň datum cesty, cíl cesty, účel cesty a počet ujetých kilometrů. Údaje o osobě musí být vedeny na začátku a na konci období spolu s příslušnými údaji o vozidle, tj. typem vozidla, registrační značkou (SPZ) a počtem ujetých kilometrů a ukončení používání vozidla během období. Cenu pohonných hmot lze stanovit na základě ujetých kilometrů a průměrné ceny za litr pohonných hmot nebo na základě skutečné ceny uvedené na daňovém dokladu získaném při nákupu pohonných hmot v souladu s vyhláškou č. 85/2023 Sb. (Popelka, 2019)

Paušální výdaj na dopravu je pohodlný a snadný způsob, jak uplatnit výdaje na automobil. Tento výdaj je specifikován v zákoně o daních z příjmů a nemohou jej využít ti, kteří vyčerpali všechny své paušální výdaje procentem z příjmů. Výše paušálních výdajů je omezena částkou 5 000 Kč za každý celý kalendářní měsíc zdaňovacího období, za které se podává daňové přiznání. Poplatník musí k dosažení, zajištění a udržení příjmů používat pozemní dopravní prostředek (osobní automobil, motocykl nebo nákladní automobil). Díky paušálnímu příspěvku na vozidlo nemusí podnikatelé vést účtenky za benzín a parkovné ani počítat výdaje na cestovné podle ujetých kilometrů.

Kromě toho nelze vozidlo přenechat k užívání jiné osobě, a to ani na část měsíce. Toto pravidlo se samozřejmě nevztahuje na služební cesty. Uplatnit lze také paušální výdaje na maximálně tři osobní vozidla, a to bez ohledu na to, zda jsou vozidla součástí obchodního majetku nebo zda jsou pronajata. Paušální výdaje

lze uplatnit i na vozidla, která jsou používána i pro osobní účely, ale pouze do výše 4 000 Kč měsíčně. V měsících, kdy je vozidlo používáno pro osobní účely, se tedy paušální výdaje snižují. V případech, kdy vozidlo vlastní více osob, lze paušální výdaje rozdělit tak, že každá osoba může žádat maximálně o 5 000 Kč měsíčně.

Paušální platbu nelze uplatnit na vozidlo pronajaté bezplatně nebo na úvěr, pokud věřitel využívá zaručený převod a společnost užívá vozidlo na základě smlouvy o výpůjčce. Pokud společnost vozidlo pořídí nebo prodá, uplatní se pouze část paušální částky; společnosti, které jsou plátcí DPH, mohou uplatnit paušální odpočet DPH na pohonné hmoty. Avšak pouze v případě, že vedou knihu jízd a vystavují účtenky za nákup pohonných hmot. (Macková, 2022)

3.7.5 Benefity zaměstnancům

Kromě mzdy, platu a odměny mohou zaměstnavatelé svým zaměstnancům poskytovat také určité benefity. V některých případech s daňovými výhodami pro zaměstnavatele i zaměstnance. Tzv. zaměstnanecké benefity jsou nenárokové složky mzdy, které se řídí kolektivními smlouvami nebo vnitřními předpisy zaměstnavatele.

Zaměstnanecké výhody mohou být poskytovány bez ohledu na povahu práce (např. příspěvky na stravování nebo dodatková dovolená) nebo mohou být využívány pouze pro určitá pracovní místa (např. náklady na jazykové vzdělávání) (Konupková, 2011).

Mezi základní benefity poskytované zaměstnancům patří:

- a. **příspěvek na stravování** - V České republice se jedná o nejrozšířenější zaměstnancům poskytovaný benefit. Kromě příspěvku na závodní stravování může zaměstnavatel přispívat svým zaměstnancům na stravenky či nově od roku 2021 využít institutu stravenkového paušálu. Dopad do daňové povinnosti podnikatele:
 - i. V případě nepeněžních plnění ve formě příspěvků na stravování (závodní stravování, stravenky) poskytovaných

zaměstnavatelem je částka vždy osvobozena od daně z příjmů fyzických osob,

- ii. V případě příspěvku na stravování jsou zaměstnanci osvobozeni od daně z příjmů fyzických osob až do výše 70 % stravného stanoveného pro zaměstnance. Podle prováděcí vyhlášky č. 589/2020 Sb. činí maximální výše stravného stanoveného v § 163 odst. 1 zákoníku práce (dále jen "ZP") 129 Kč, tj. 70 % této částky odpovídá částce 90,3 Kč na jedno jídlo za směnu. Pokud zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům příspěvky na stravování, které přesahují stanovený limit 90,3 Kč na jedno jídlo za směnu, jedná se o zdanitelný příjem (tj. částka přesahující 90,3 Kč na jedno jídlo za směnu), ze kterého je nutné odvádět sociální a zdravotní pojištění.

- b. **příspěvek na penzijní a zdravotní pojištění** - Jelikož je finanční zabezpečení ve stáří dobrovolné, existují státem podporované produkty, které při splnění zákonných podmínek nabízejí daňové výhody pro příspěvky zaměstnavatele a zaměstnance. Příspěvky zaměstnavatele na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění (které na rozdíl od penzijních plánů nejsou podporovány státními příspěvky) jsou daňově zvýhodněny.

- i. Výše uvedené příspěvky zaměstnavatele, které vyplývají ze zákonných podmínek, vnitřních předpisů zaměstnavatele nebo z pracovních smluv či jiných dohod, mají pro zaměstnavatele neomezený daňový účinek, pokud jsou splněny zákonné podmínky podle obecných ustanovení § 24 odst. 2 písm. j) a odst. 5 zákona o daních z příjmů (Macháček, 2008).

- c. **Vzdělávání zaměstnanců** – do této kategorie můžeme zařadit školení a kurzy pro zaměstnance. Rovněž také další možné formy vzdělávání, které však musí souviset s předmětem podnikání. Daňovým dopadem pro zaměstnavatele v tomto případě je:

- i. zajištění vzdělávání zaměstnavatelem je vždy daňově uznatelným výdajem (nákladem) zaměstnavatele, pokud je vzdělávání oprávněné, tj. pokud je relevantní pro podnikání zaměstnavatele. Je například velmi obtížné prokázat, proč

zaměstnavatel školí své zaměstnance v japonském jazyce, pokud nemá žádný nepřímý vztah k japonským státním příslušníkům, nejedná s nimi a ani v budoucnu s nimi nehodlá jednat.

d. Příspěvky na sportovní a kulturní volnočasové aktivity - V případě kulturních, sportovních a rekreačních příspěvků je třeba zohlednit, zda jde o peněžní nebo nepeněžní plnění. Pro každou variantu platí jiná daňová pravidla. V současné době jsou tyto typy zaměstnaneckých výhod velmi oblíbené a získaly si širokou oblibu mezi zaměstnavateli i zaměstnanci. Obvykle se vyskytují ve formě různých čipových karet, jako jsou karty Multisport nebo karty Benefit Plus. Zaměstnavatel může uplatnit daňové zvýhodnění ve formě:

- i. Pokud zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům nepeněžní plnění ve formě kulturních aktivit, sportovních akcí, tištěných knih nebo využívání firemní knihovny, tělovýchovných zařízení nebo sportovišť, jedná se o nedaňový výdaj podle článku 6 odst. 9 písmena d) zákona o daních z příjmů. V případě peněžních odměn za tyto rekreační aktivity je můžeme zahrnout do daňových nákladů jako peněžní odměnu. V případě zaměstnanců se však jedná o zdanitelný příjem. (Hauzarová, 2022)

e. Občerstvení na pracovišti - Pokud zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům různé formy občerstvení na pracovišti jako nepeněžní plnění (např. společné snídaně, firemní svačiny apod.) a zaměstnavatel je hradí z vlastních prostředků při nákupu tohoto zboží nebo poskytovateli těchto služeb, je daňový režim následující:

- i. Na zaměstnavatele se vztahuje ustanovení § 25 odst. 1 písm. t) zákona o daních z příjmů. Podle tohoto ustanovení nelze výdaje na reprezentaci (zahrnující zejména pohoštění, občerstvení a dary) uznat jako daňový výdaj (náklad). Zaměstnavatelé musí nepeněžní plnění hradit ze sociálních fondů nebo jako nedaňový náklad. To platí i v případě, že se zaměstnavatel na poskytování stravy a nápojů zaměstnancům v naturáliích dohodl např. v kolektivní smlouvě, ve vnitřním

předpise nebo v pracovní smlouvě se zaměstnanci. V tomto případě nelze použít ustanovení § 24 odst. 2 písm. j) bod 5 zákona o daních z příjmů.

3.7.6 Reprezentace a bezúplatné příjmy

Výdaje spojené s reprezentací se považují za nezdanitelné podle čl. 25 odst. 1 písm. t), s výjimkou reklamních nebo propagačních předmětů opatřených názvem nebo ochrannou známkou. Například výdaje na reprezentaci, nápoje a dary nejsou odpočitatelné a podléhají základním ustanovením čl. 24 odst. 1 daně z příjmů.

Bezúplatné plnění, které mají daňový účinek, se odečítají od sníženého základu daně podle § 34 zákona o daních z příjmů. Patří sem hodnota bezúplatných plnění poskytnutých obcím, krajům, složkám národních organizací a právnickým osobám se sídlem na území České republiky. Bezúplatná plnění musí být určena na vědecké a vzdělávací, výzkumné a vývojové, kulturní, výchovné, policejní, hasičské účely, podporu a ochranu mládeže, ochranu zvířat a jejich zdraví, sociální účely apod. Další podmínkou pro snížení daňového základu je výše dávky, která musí být minimálně ve výši 2 000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % základu daně, který lze odečíst podle § 34. (Říhova, 2022)

3.7.7 Pohledávky

V případě pohledávek máme na mysli primárně opravu základu daně z důvodu nedobytnosti pohledávek. Skutečnost, že věřitel přihlásil vůči dlužníkovi pohledávku po splatnosti, k opravě základu daně nepostačuje.

Zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu upravuje situace možnosti tvorby opravných položek k pohledávkám. Opravná položka musí být spjata s nákladem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, aby splnila předpoklady k její daňové účinnosti (Zákon č. 593/ 1992 Sb). Pro tyto účely zákon rozděluje situace:

- a. opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení – poplatník daně z příjmů, který vede účetnictví, může vytvořit opravnou položku až do výše rozvahové hodnoty nepromlčených pohledávek přihlášených u soudu od zahájení insolvenčního řízení do konce lhůty stanovené soudem. Daňově účinné jsou tyto opravné položky v daňovém období, ve kterém byly přihlášeny. Tvorba opravných položek, jež nebyly předmětem přihlášení u soudu, není daňově účinná,
- b. opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994 – tyto položky mohou uplatňovat poplatníci daně, kteří rovněž vedou účetnictví. Opravné položky se zruší, pokud pominul důvod tvorby rezervy, pokud zanikl úvěr, na který byla rezerva vytvořena, nebo pokud jsou důvody pro její uznání za výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle ustanovení zákona o daních z příjmů. Poplatník daně tvoří opravné položky, kdy platí, že od konce splatnosti pohledávky uplynulo více než:
 - i. 18 měsíců – až do výše 50% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky,
 - ii. 30 měsíců – až do výše 100% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.
- c. opravné položky k pohledávkám z titulu ručení za clo – opravné položky podle článků 8 a 8a mohou být provedeny u pohledávek (tj. celních záruk) vzniklých u poplatníků daně z příjmů, kteří vedou účetnictví a jsou povinni platit clo v souladu s celního zákona. Ručitel nemůže uznat opravnou položku k pohledávce, která je předmětem zajištění, pokud dluh za dlužníka nesplní v době splatnosti určené celními orgány,
- d. opravné položky k „nevýznamným“ pohledávkám – dle zákona lze vytvořit jednorázovou opravnou položku až do 100% neuhrazené pohledávky, pokud:
 - i. nejedná se o pohledávku vymezenou ustanovením 8a odstavcem 3,
 - ii. rozvahová hodnota nepřesáhne 30 000 Kč,
 - iii. celková pohledávky v okamžiku jejího vzniku nepřesáhne 30 000 Kč
 - iv. od konce sjednané doby splatnosti uplynulo nejméně 12 měsíců

- v. celková hodnota pohledávek vzniklých proti témuž dlužníkovi za období s odevzdaným daňovým přiznáním nepřesáhne 30 000 Kč.

Ustanovení § 46 odst. 1 zákona o daních z příjmů přesně vymezuje okolnosti, které zakládají možnost opravy základu daně věřitelem. Společným znakem níže uvedených situací je skutečnost, že existuje vysoká pravděpodobnost, že transakce nebude uhrazena v plné výši. Zároveň z pohledu věřitele probíhá proces úhrady jeho pohledávky, který se považuje za aktivně prováděný věřitelem. Rozdělujeme čtyři základní situace:

- a. *Věřitelé jsou oprávněni změnit svůj základ daně v případě nedobytných pohledávek, pokud byla pohledávka z titulu zdanitelného plnění vymožena v exekučním řízení proti dlužníkovi podle exekučních předpisů, které nebylo zcela vymoženo (čl. 46 odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů). Podmínkou je, že od vydání prvního exekučního příkazu v takovém řízení musí uplynout alespoň dva roky. Základ daně však nelze upravit, pokud není možné provést exekuci z důvodů uvedených v právních předpisech upravujících jiná řízení než exekuční řízení podle exekučního zákona (např. pokud bylo zahájeno insolvenční řízení). Věřitel je oprávněn upravit základ daně i v případě nedobytných pohledávek, pokud je pohledávka prostřednictvím zdanitelného zboží a služeb vymáhána v rámci exekučního řízení proti dlužníkovi podle exekučního zákona a exekuční řízení je ukončeno z důvodu úpadku dlužníka,*
- b. *Pokud je dlužník v insolvenčním řízení a věřitel přihlásí pohledávku ze zdanitelného plnění nejpozději ve lhůtě stanovené v rozhodnutí soudu o úpadku a pohledávka je zjištěna a zohledněna v insolvenčním řízení, je věřitel oprávněn upravit základ daně v případě nedobytné pohledávky. Současně soud prohlásil konkurs na majetek dlužníka nebo rozhodl o přeměně reorganizace v konkurs nebo schválil oddlužení a ze zprávy pro oddlužení vyplývá, že daňovou pohledávku nelze zcela nebo zčásti uspokojit. Stejně jako v případě exekučního řízení je oprava možná i v případě, že konkursní soud ukončil konkursní řízení z důvodu zamítnutí, odmítnutí nebo zpětvzetí návrhu na schválení smírčího plánu, neschválení smírčího plánu*

nebo zrušení schváleného smírčího plánu, pokud z těchto rozhodnutí vyplývá, že majetek dlužníka nepostačuje v celém rozsahu k uspokojení věřitelů,

- c. Třetí situace, která poskytuje věřiteli možnost upravit základ daně, souvisí se skutečností, že dlužník zemřel a výsledky dědického řízení ukazují, že všechny nebo část pohledávek splatných v rámci zdanitelných plnění nebudou vyplaceny. Zdanitelné pohledávky však musí být zahrnuty do seznamu pohledávek v době vypořádání dědictví a v případě pohledávek, které jsou realizovány, se musí jednat o pohledávky za zdanitelnými plněními, která byla stanovena,*
- d. V poslední části ustanovení je pak shrnuto, že věřitel je oprávněn provést opravu základu daně také za situace, kdy bylo zahájeno a dosud neskončilo některé z řízení výše uvedených (exekuční, insolvenční či řízení o pozůstalosti), věřitel uplatnil svá procesní práva směřující k uspokojení pohledávky, dosud nenastaly všechny výše uvedené skutečnosti rozhodné pro provedení opravy základu daně a uplynulo 5 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se uskutečnilo zdanitelné plnění.*

3.8 Daňové ráje

V posledních několika desetiletích se daňové ráje staly globálním problémem. Mají mimořádně významnou roli v globálním finančním systému, protože jsou nyní hlavními finančními a obchodními centry světa.

Pod definicí daňového ráje si mnoho lidí představí země jako Bahamy, Kajmanské ostrovy, Ostrov Man nebo podobné ostrovní regiony, které jsou dobře známé tím, že tam neexistují žádné daně. Zatímco ve skutečnosti je daňovým rájem jakýkoli region (stát, země nebo území), kde jsou určité daně vybírány nízkou sazbou nebo vůbec. Tato místa nabízejí únik nejen od daní, ale také od mnoha dalších pravidel a nařízení. Dalším společným rysem daňových rájů je, že nabízejí vysokou míru utajení (Moravec a kol., 2018).

Pravdou je, že existuje mnoho definic daňových rájů, přičemž každá z nich se soustředí na jiný soubor kritérií. Každá definice však vylučuje určitý typ jurisdikce zahrnutý v jiné definici podle toho, která kritéria považují za nejdůležitější. V důsledku toho neexistují dva stejné seznamy zemí považovaných za daňové ráje a tyto seznamy mohou být často poměrně rozsáhlé. Nicméně lze s jistotou říci, že většina ekonomů by se shodla na několika základních charakteristikách daňových rájů, kterými jsou: nízké nebo nulové zdanění pro nerezidenty, snadné způsoby založení a zákonem chráněné tajemství (Moravec a kol., 2018).

3.8.1 Definice

V roce 1998 představila OECD soubor pravidel pro rozlišení zemí, které lze považovat za daňové ráje. Podle OECD je třeba při rozhodování, zda lze jurisdikci považovat za daňový ráj, vzít v úvahu tři faktory.

První je, že jurisdikce neukládá žádné nebo pouze nominální daně a že se nabízí jako místo, které mohou nerezidenti využít k úniku daně v zemi svého bydliště. Ale protože každá jurisdikce je oprávněna rozhodnout, zda uložit přímé daně, a pokud ano, určit vhodnou daňovou sazbu, je toto kritérium stěží dostatečné.

Další dva faktory, které je třeba vzít v úvahu, jsou: nedostatek transparentnosti a zákonů nebo správních postupů, které brání účinné výměně informací pro daňové účely s jinými vládami o poplatnících, kteří mají prospěch z jurisdikce s nízkou nebo žádnou daní.

Původně existovalo čtvrté kritérium, a to, zda neexistuje požadavek, že činnost je podstatná. To by naznačovalo, že se jurisdikce snaží přilákat transakce, které jsou čistě daňové. Poslední kritérium však bylo po odmítnutí ministrem financí USA staženo, a proto by se již nepoužívalo (Moravec a kol., 2018).

Přes četnost výskytu pojmu daňový ráj v různých člancích, vědeckých textech a publikacích nelze nalézt jeho oficiální a jednotný výklad.

Podle Slemroda (1998, s. 43) „jsou daňovým rájem všechny oblasti, ve kterých nejsou zdaněny určité činnosti nebo majetek nebo určité subjekty.“ Hines (2010, s. 32) uvádí, že „daňové ráje jsou země nebo území s velmi nízkou nebo žádnou daňovou zátěží, příznivým právním prostředím a nižší úrovní administrativní a finanční zátěže při zakládání a řízení společností.“ Dharmapala (2009, s. 17) například podporuje empiricky rozšířený názor, „že daňové ráje jsou především malé bohaté ostrovní země s počtem obyvatel méně než 1 milion a kvalitní ochranou vlastnických práv.“

3.8.2 Historie vzniku

Daňové ráje se vyvíjely kousek po kousku na různých místech po celém světě spíše než jako komplexní státní strategie. Je zajímavé, že atributy, které se nyní používají k identifikaci daňových rájů: bankovní tajemství, nízké zdanění a liberální zákony o založení společnosti, mají všechny původ na různých místech a v různých dobách (Palan, 2002).

Jeden z prvních pokusů přilákat nerezidentní společnosti se uskutečnil na konci 19. století v amerických státech New Jersey a Delaware (žádné z nich dnes nejsou považovány za daňový ráj) tím, že umožnily snadné zakládání nových společností prostřednictvím liberalizace zákonů o zakládání společností. Kromě těchto podmínek nabízely tyto státy také relativně nízkou sazbu korporátní daně

(Palan, 2009). I když tyto státy jistě inspirovaly mnoho dalších regionů, jak přilákat offshore kapitál, soudí se, že moderní koncept daňových rájů se objevil krátce po první světové válce.

Někteří věří, že fenomén daňových rájů vznikl ve Spojeném království. Skrze mezeru v britském právu bylo možné zaregistrovat společnost například v Londýně. To umožnilo společnostem založit se ve Spojeném království bez placení daní, což vedlo ke vzniku pojmu „virtuální rezidence“ nebo nerezidentní společnosti (Palan, 2009). Toto pravidlo platilo v celé Britské říši.

Spolu se státními zákony USA a britským virtuálním bydlištěm tvoří švýcarské bankovní tajemství třetí pilíř offshore světa. Bankovní zákon z roku 1934 přísně omezoval poskytování jakýchkoli informací týkajících se bankovních účtů vedených ve Švýcarsku jakékoli vládě (včetně švýcarské). Posílené bankovní tajemství pod ochranou trestního práva vytvořilo silnou právní útočiště pro jakýkoli kapitál, který překročí švýcarské hranice (Palan, 2009).

Zvýšený příliv kapitálu podpořila i schopnost Švýcarska udržet si v meziválečném období relativně nízkou úroveň zdanění ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi díky své neutralitě v 1. světové válce. V meziválečném období následovalo příkladu Švýcarska mnoho evropských zemí v rozvoji preferenční daňové režimy. Lichtenštejnsko zavedlo novou formu společnosti vycházející z rakouského konceptu Anstalt, tzv. holdingové společnosti bez omezení z hlediska národnosti akcionářů. Lucembursko a některé švýcarské kantony také přijaly koncept holdingových společností, jejichž počet značně vzrostl. Takové společnosti byly obvykle osvobozeny od daně z příjmu.

Důkazy naznačují, že země jako Bermudy, Bahamy, Panama nebo Jersey byly v tomto období také využívány jako daňové ráje (Palán, 2009).

Rozvoj moderních daňových rájů je často spojován s rostoucím zdaněním v období po 2. světové válce. Výrazný nárůst osobního bohatství vedl vlastníky majetku ke snaze zvýšit své příjmy zmírněním své daňové povinnosti. Ale ještě důležitější událostí spojenou s tímto vývojem je vznik eurotrhu v roce 1957. V září 1957 Bank of England přijala „návrh, že transakce prováděné britskými bankami jménem věřitele nebo dlužníka, který není ze Spojeného království, nebudou oficiálně považovány za uskutečněné ve Spojeném království pro regulační účely, i

když transakce byla vždy zaznamenána jako uskutečněná pouze v Londýně“ (Palan, 2009). To vedlo k tomu, že se Euromarket (Londýn) stal zónou bez regulace, která se stala známou jako „offshore“ finanční trh, a jeho rozvoj v City of London byl hlavní silou formování integrované offshore ekonomiky točící se kolem Londýna.

Aktivity Euromarketu však byly stále zdaněny. Britské banky proto počátkem 60. let začaly rozšiřovat své aktivity na eurotrhu na Normanských ostrovech (Guernsey, Jersey) a Isle of Man a tímto způsobem je začaly rozvíjet v offshore finanční centra pro daňové účely. V roce 1964 se k britským bankám připojily tři velké americké banky, a to vedlo ke vzniku Kajmanských ostrovů a Bermud jako daňových rájů.

3.8.3 Offshore finanční centrum

Offshore finanční centrum (OFC) je často mylně považováno za náhražku termínu daňový ráj. Někteří dokonce považují OFC za politicky korektní termín pro daňový ráj, protože termín daňový ráj v sobě stále nese spoustu negativních konotací. Pojmy daňový ráj a offshore finanční centrum spolu skutečně úzce souvisí. Mezi těmito dvěma pojmy jsou však určité rozdíly. Nejdůležitějším rozdílem je, že kromě zavedeného zvýhodněného daňového režimu musí OFC splňovat další podmínky umožňující dostatečný růst podnikání, jako je kvalitní infrastruktura, spolehlivé bankovníctví, justiční systém a zákony (Aubry, Dauphin, 2017).

Aubry a Dauphin (2017) popisují OFC jako jurisdikce, které přitahují vysokou úroveň nerezidentských aktivit a splňují následující podmínky:

- a) nízké nebo žádné daně z příjmů z podnikání nebo investic,
- b) žádné srážkové daně,
- c) flexibilní režimy zakládání a udělování licencí,
- d) flexibilní regulační režimy,
- e) flexibilní využití trustů,
- f) vysoká úroveň důvěrnosti klienta, není potřeba fyzické přítomnosti institucí nebo korporací.

Jak je vidět, oba pojmy mají velmi podobné definice. Proto v zájmu zjednodušení a zamezení zmatku budou v této práci termíny daňový ráj a offshore finanční centrum použity jako zastupitelné.

1.6.4 Charakteristiky daňových rájů

Daňové ráje mají tendenci záměrně vytvářet legislativu, která nabízí nerezidentům lepší podmínky, než jaké by získali v zemi svého bydliště. Jinými slovy, používají tzv. preferenční daňové režimy. V následujících podkapitolách jsou některé společné vlastnosti.

Žádné nebo nízké efektivní daňové sazby

Hlavním cílem daňových rájů je přilákat nerezidentní společnosti a jejich kapitál. Nejjednodušší způsob, jak tento zahraniční kapitál přilákat, je nabídnout subjektu výrazné zmírnění daňové povinnosti. Tyto země proto koncipují svou daňovou legislativu tak, aby se jevila jako žádoucí pro nerezidenty především ze silně zdaněných průmyslových zemí. Palan (2009) rozlišuje čtyři třídy daňových rájů na základě úrovně zdanění:

- země bez daně z příjmu a kde zahraniční korporace platí pouze licenční poplatky (jako Anguilla, Bahamy, Bahrajn, Bermudy, Kajmanské ostrovy, Cookovy ostrovy, Džibutsko, Turks a Caicos a Vanuatu),
- země s nízkou úrovní zdanění (jako je Lichtenštejnsko, Švýcarsko, Jersey, Guernsey a Britské Panenské ostrovy),
- země, které vybírají daně pouze z vnitřních zdanitelných událostí, zisky ze zahraničních zdrojů buď nejsou zdaněny vůbec, nebo zdaněny velmi nízkými sazbami (jako Libérie, Panama, Filipíny, Venezuela, a Hong Kong),
- země, které poskytují zvláštní daňová zvýhodnění určitým typům společností nebo operací (jako jsou Normanské ostrovy, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Isle of Man, Monako, Nizozemsko, Nizozemské Antily, Rakousko a Singapur).

Mnoho daňových rájů nabízí firmám nově registrovaným tzv. „daňové prázdniny“. Jedná se buď o snížení, nebo úplné odstranění určitého druhu daňové povinnosti na delší dobu, někdy i na desetiletí (Palan, 2009).

Bankovní tajemství a ochrana informací

Velmi silné nebo absolutní bankovní tajemství je společným znakem všech daňových rájů a často je zajištěno zákonem. V každé zemi je implementováno na různých úrovních, ale vždy je víceméně odvozeno od systému zavedeného ve Švýcarsku, kde bylo bankovní tajemství kodifikováno švýcarským zákonem o bankovníctví v roce 1934. Země, které jsou také proslulé svým bankovním tajemstvím, jsou pro například Lucembursko, Panama nebo Kajmanské ostrovy.

Bankovní tajemství chrání soukromí klientů bank. Bankám je zakázáno sdělovat jakékoli informace spojené s bankovními účty (včetně identity majitele) třetím osobám. Ani informace o klientovi, který neuvádí své zdanitelné příjmy, nelze sdělit finančním úřadům. Porušení bankovního tajemství je považováno za trestný čin a je přísně postihováno zákonem (Barber, 2007).

Navzdory utajení, zákazu sdělovat jakékoli informace o klientovi, většinou neexistují žádné anonymní účty. Protože dobrá pověst je pro většinu bank zásadní, mají tendenci si své klienty pečlivě vybírat, a proto téměř ve všech případech znají jejich identitu. Dokonce i očíslované účty jsou spojeny se známými osobami. Platnost bankovního tajemství není neomezená. Pokud existuje podezření z trestné činnosti, jako je terorismus, daňové podvody, praní špinavých peněz nebo organizovaný zločin, je mlčenlivost zrušena a úřadům je umožněn přístup k informacím o účtu (Barber, 2007).

Bankovní tajemství a další zákony o mlčenlivosti brání efektivní výměně informací mezi úřady, což může přitahovat společnosti zajímající se o trestnou činnost. Ať už se jedná o daňové úniky, praní špinavých peněz, korupci, podvody nebo obchodování s drogami, tyto aktivity je mnohem snazší skrýt v daňových rájích z pohledu vnějšího světa. Jednoduše proto, že některé daňové ráje se často zdráhají poskytovat jakékoli informace o nerezidentech jiným zemím nebo odmítají spolupráci s úřady země původu rezidenta. Zákony o utajení ale nelákají jen

potenciální zločince nebo lidi se zlými úmysly. Mnoho podnikatelů si jednoduše přeje, aby jejich podnikání bylo anonymní, i když je to legitimní, například z jejich osobních důvodů. Delaware je skvělým příkladem, protože je jednou z jurisdikcí s nejvyšším stupněm utajení na světě (Barber, 2007).

Společnosti registrované v tomto státě nemusí do obchodního rejstříku ukládat jména vlastníků, účetní závěrky ani daňová hlášení, takže tyto informace zůstávají přísně soukromé. To by mohlo přilákat jak společnosti s netransparentními obchodními aktivitami a účetními výkazy, tak jednotlivce, kteří chtějí zůstat v anonymitě (Doggard, 2016).

Flexibilní právní prostředí

Flexibilní licencování a snadné začlenění se stalo strategií mnoha daňových rájů. Dospělo to do bodu, že dnes lze koupit společnost „z regálu“ a začít podnikat během 24 hodin. Společnosti často nemusí sdělovat jména vlastníků obchodnímu rejstříku. Malá zákonná povinnost zveřejňovat údaje o zakladateli společnosti téměř znemožňuje dohledat skutečné vlastníky. Daňové ráje také často nabízejí nízké regulační prostředí, nízkou byrokracii a obecně lepší a jednodušší podmínky pro podnikání (Doggard, 2016).

Politická a ekonomická stabilita

Přestože je těžké tyto ukazatele předem určit a těžko předvídat do budoucna, politická a ekonomická stabilita by při výběru daňového ráje rozhodně měla hrát roli. Dlouhodobí uživatelé daňových rájů budou mít tendenci volit stabilní zemi s nižším rizikem. Daňové ráje s nestabilním politickým systémem představují riziko ztráty části nebo celého investovaného kapitálu, například vyvlastněním majetku. Ačkoli je těžké tyto faktory rozpoznat, některé země lze snadno identifikovat jako politicky stabilní. Jsou to buď země ekonomicky závislé na jedné ze světových mocností (Monako, Lichtenštejnsko, Andorra, Bermudy nebo Hongkong), nebo ekonomicky nezávislé země, které jsou stabilní (Švýcarsko, Lucembursko nebo Nizozemsko), (Doggard, 2016).

Rozvinutá infrastruktura a bankovní systém

Vzhledem k tomu, že velké množství daňových rájů se nachází na ostrovech, je nezbytností je také kvalitní infrastruktura včetně komunikačního spojení se zbytkem světa. Daňový ráj má také nabídnout stabilní bankovní sektor, který dokáže zaručit ochranu vkladů. Bankovní sektor bývá v ekonomice daňového ráje důležitější než v jiných zemích. Offshore banky tedy často rozlišují mezi aktivitami rezidentních a nerezidentských bank. Nerezidentní aktivity nepodléhají povinnosti udržovat rezervy, nepodléhají finanční kontrole a jsou obvykle osvobozeny od zdanění (Doggard, 2016).

Negativní přístupy k daňovým rájům

V literatuře analyzující vliv daňových rájů na světovou ekonomiku či národní ekonomiku jednotlivých států hodnotí převážně negativně. Hines (2010) zdůrazňuje, že daňové ráje poskytují příležitost pro mezinárodní daňové plánování a podporují daňové úniky ze strany nadnárodních korporací, které usilují o snížení daňového základu v jurisdikcích s vysokými daněmi. Přitahováním těchto aktivit se daňové ráje podílejí na erozi daňového základu a ztrátě daňových příjmů zemí s vysokými daňovými sazbami (Hines, 2010).

Několik autorů se pokusilo vyčíslit výši ztráty daňových příjmů v důsledku existence daňových rájů. Klinger a kol. (2017) uvádí, že banky a nadnárodní korporace platí na dani z příjmu právnických osob o 37 miliard dolarů méně. Zucman (2017) poukazuje na to, že ztráty daňových příjmů jsou způsobeny především přesunem zisků a základu daně. Odhaduje, že převedený zisk do zemí s nízkým zdaněním snižuje daň z příjmu právnických osob o téměř 20 %. Janský a Prats (2018) uvádějí, že nadnárodní korporace s napojením na daňové ráje vykázaly o 1,5 % nižší výdělky, zaplatily o 17,4 % méně na dani za jednotku majetku a o 30,3 % méně na jednotku zisku oproti korporacím, které nejsou v daňových rájích spřízněny. Daňové ráje také alokují vysoký podíl přímých zahraničních investic (Janský, Prats, 2018). Podle Palana a kol. (2016), přibližně 30 % světových přímých

zahraničních investic směřuje do daňových rájů. Na negativní dopady investic upozorňují Myšková a kol. (2017) také.

Daňové ráje také přispívají k rostoucí nerovnosti příjmů ve světě. Empirické studie ukazují, že zisky, které nadnárodní korporace přesouvají do daňových rájů, jsou v rozvojových zemích výrazně vyšší než ve vyspělých. Ztráta daňových příjmů následně omezuje ekonomický růst těchto zemí (Johannesen a kol., 2016). Rose a Spiegel (2007) uvádějí, že daňové ráje podporují daňové úniky, praní špinavých peněz nebo zvyšují pobídky ke korupci ve svých zemích původu. S konkrétními návrhy, jak bojovat proti obchodům s daňovými ráji uvádějí například Novotný (2015), Konrad (2016) a další.

Navzdory tomu, že se jednotlivé země obávají daňových rájů, existují i opačné názory, které poukazují na výhody pro země s vysokou sazbou daně. Hines (2010) zdůrazňuje, že daňové ráje jsou malé, ale rychle se rozvíjející ekonomiky s potenciálem ovlivňovat ekonomickou aktivitu okolních zemí prostřednictvím pozitivních impulsů. Uvádí, že země, které jsou blízko daňových rájů, vykazují rychlejší růst než země vzdálenější. Desai a kol. (2014) uvádějí, že korporace, které využívají daňové ráje, rozšiřují své aktivity v blízkosti zemí s vysokými daňovými sazbami. Blanco (2009) vysvětluje, že přímé zahraniční investice v rozvojových zemích pozitivně korelují s přílivem přímých zahraničních investic do nejbližšího daňového ráje.

3.9 Způsob využití daňových rájů českými firmami

Mezinárodní daňové plánování (optimalizace daňové povinnosti) již není jediným důvodem pro využívání daňových rájů. Zatímco pobídka ušetřit peníze na daních a zvýšit zisky je mezi společnostmi pravděpodobně stále nejčastější, důvody pro relokační již nejsou pouze daňové. Ochrana vlastního majetku, žádná regulace, anonymita a flexibilní legislativa (nízká byrokracie) jsou jen některé z mnoha důvodů, proč zvážit založení offshore společnosti. Cíle mezinárodního daňového plánování lze dosáhnout založením různých typů offshore společností, jako jsou mezinárodní obchodní společnosti, partnerství, trusty, nadace, holdingové společnosti, offshore banky a pojišťovny atd.

Hlavním cílem mezinárodního daňového plánování je minimalizace daňové povinnosti společnosti. Důvody obliby daňového plánování u českých firem jsou poměrně vysoká sazba korporátní daně a srážková daň. Navíc některé náklady vynaložené firmou na zajištění výnosů nejsou považovány za daňově uznatelné (jako jsou ztráty z prodeje pohledávek a cenných papírů), (Petrovič, 2002).

Bohatí jednotlivci a ziskové firmy využívají příznivého daňového prostředí přesouváním zdanitelných příjmů nebo jakýchkoli činností zatížených daní do daňových rájů, kde jsou daně výrazně nižší nebo se neplatí vůbec, protože mnoho forem příjmů nebo činností určitých společností je od daně osvobozeno.

3.9.1 Převodní ceny

Převodní ceny jsou nejoblíbenější a nejrozšířenější metodou mezinárodního daňového plánování, zejména nadnárodními korporacemi. Převodní ceny jsou metodou alokace zisku, která funguje prostřednictvím převodních cen. Jedná se o vyjednané poplatky mezi spřízněnými společnostmi, které jsou obvykle ovládány jedinou mateřskou společností (Petrovič, 2002).

Mateřská společnost upravuje poplatky mezi spřízněnými společnostmi za zboží, služby nebo užívání majetku (včetně nehmotného majetku) daňově citlivým způsobem, což znamená, že zisky jsou zvyšovány v té složce podniku, která podléhá nejnižšímu zdanění. (ten, který se nachází v daňovém ráji). Nadnárodní

korporace se v zásadě snaží rozdělit zisky mezi mateřskou a dceřinou společnost tak, aby se zisky kumulovaly v jurisdikci s nízkou daní, čímž se snižuje daňová povinnost. Pravidla převodních cen jsou založena na „principu tržního odstupu“, což znamená, že převodní ceny mezi propojenými osobami by měly být stanoveny stejným způsobem jako mezi dvěma nebo více nespřízněnými společnostmi, které působí za tržních odstupů (Petrovič, 2002).

Stanovení ceny zboží a služeb mezi společnostmi je neomezené. Cenu lze pro daňové účely určit i volně, ale finanční úřady jsou oprávněny zasáhnout, pokud se ceny sjednané mezi propojenými osobami (mateřská-dceřiná společnost) liší od běžně používaných cen (ceny jsou mimo rozsah principu tržního odstupu (Shaxon, 2012)).

3.9.2 Mezipodnikové úvěry

Mezipodnikové úvěry jsou úvěry poskytnuté mezinárodně v rámci stejné skupiny. Používají se jako prostředky dočasného přesunu finančních prostředků do dceřiné společnosti, kde jsou aktuálně potřeba. Princip půjčky není zdaněn daní z příjmu.

Společnost přijímající půjčku si tak může snížit své daňové zatížení díky daňové uznatelnosti úroků.

Ve snaze snížit zdanění lze uplatnit dohody o zamezení dvojího zdanění (DTA). Česká republika uvaluje na úrok z úvěru srážkovou daň (15 %), pokud DTA nestanoví nižší sazbu, což je většinou případ. Sazbu lze stanovit i na 0 % (Klein a Žídek, 2002). Aby se zabránilo zneužívání mezipodnikových půjček k tajné kapitalizaci, podléhá daňová uznatelnost úroků z těchto půjček pravidlům nízké kapitalizace.

3.9.3 Faktoring

Pokud si skupina přeje soustředit financování do jiné jurisdikce a řídit je odtud, faktoring je pohodlný způsob, jak toho dosáhnout. Factoring – prodej obchodních pohledávek třetí straně (faktorovi) se slevou – je široce používán v mezinárodním obchodě. Postup je podobný forfaitingu, závazky dlužníka se přesouvají z vývozce na faktora. V mezinárodním daňovém plánování lze faktoring využít jako způsob převodu části zisku do vhodnější jurisdikce (s nižší daní) založením faktoringové společnosti tam. Dalším častým důvodem pro nastavení této struktury je příjem zahraničního faktoru, který v ČR nepodléhá zdanění (Klein a Žídek, 2002).

3.9.4 Smluvní nakupování

V případě, že by česká společnost potřebovala inkasovat dividendy od společnosti se sídlem v zemi, se kterou Česká republika nemá DTA, a snížit uvalenou srážkovou daň, mohla by si založit třetí společnost v jurisdikci s DTA s Českou republikou. Tímto způsobem je možné, aby společnost využívala výhod DTA, i když má sídlo v zemi, která není signatářem smlouvy (v tomto případě Česká republika). Smluvní nákup lze také použít na licenční poplatky a úroky (Klein, Žídek, 2002).

3.9.5 Ochrana majetku a soukromí

Ochrana majetku je stejně důležitou motivací pro přesun do zahraničí jako daňové plánování. Ochrana majetku funguje na principu formálního oddělení majetku od jeho vlastníků. Nejčastěji využívanými právními formami ochrany majetku jsou svěrenské fondy a nadace, u těchto struktur nejsou uvedena jména jejich beneficentů a zakladatelů. Tímto způsobem k nim nelze majetek zpětně vysledovat. Tyto formy jsou známy pouze v obecném právu, a proto se v České republice nepoužívají. Vložením majetku do svěrenského fondu převádíme

vlastnictví majetku na správce, který drží majetek ve prospěch beneficianta. Aktiva jsou proto chráněna před věřiteli a před všemi nároky třetích stran v tomto ohledu. Na tento majetek například není možné uvalit exekuci, protože není znám skutečný vlastník. Získáváme také jistotu, že v případě nepříznivého vývoje nedojde k rozdělení majetku a ochrana majetku zůstává aktivní i po smrti osadníka (Klein a Žídek, 2002).

V České republice jsou informace o majiteli firmy veřejně dostupné a velmi snadno dohledatelné na internetu. Při založení společnosti musí být všechny údaje o majitelích a akcionářích zapsány do obchodního rejstříku. Tyto informace jsou snadno dostupné a nemusí být přínosem pro další růst firmy ani pro členy rodiny majitele. Anonymitu majitele lze tedy chápat jako formu ochrany před nežádoucí pozorností. V offshore zemích nejsou jména akcionářů a vlastníků registrovaných společností veřejně dostupná a někdy ani nejsou známa úřadům. To zajišťuje absolutní ochranu soukromí vlastníka při současném zachování jeho kontroly nad jeho majetkem (Babčák a kol., 2018).

3.9.6 Obchodování

Mezinárodní obchod je velmi důležitou pobídkou pro využívání offshore společností. Společnost založená v pohodlném daňovém ráji se může snadno stát vynikajícím řídicím centrem pro obchodní transakce všeho druhu po celém světě. Tyto struktury často využívají služeb logistických a spedičních společností, které zajišťují přepravu a skladování zboží a často využívají výhod zón volného obchodu a zón volného obchodu. Typické offshore země vhodné pro registraci lodí (jak pro účely mezinárodního obchodu, tak pro osobní potřebu) jsou Belize, Panama, Kypr, Malta a Bahamy (Petrovič, 2002). Tyto země nabízejí nízké náklady, snadný registrační postup, žádnou daň z příjmu z činnosti obchodních lodí a mírné požadavky na stát registrované lodi.

3.9.7 Investice

Daňové ráje jsou velmi atraktivními místy pro směřování portfoliových kapitálových toků a přímých investic mezi jejich zdrojem a místem určení. Daňové ráje obvykle slouží účelu průchozích subjektů, protože většina toků má jiný cíl než uvedený daňový ráj. Tyto toky obvykle nepodléhají místním daním, a proto se společnosti mohou vyhnout nebo odložit daně z kapitálových výnosů, srážkové daně nebo kolkovné. Finanční subjekty v daňových rájích také nabízejí komplexní služby na pomoc investorům, jako je poradenství, účetnictví, finanční expertizy atd. V případě nadnárodních korporací existuje možnost financování přímých zahraničních investic spíše prostřednictvím dluhu než vlastního kapitálu, aby bylo možné využít daňová uznatelnost plateb úroků (Hines, 2010).

Existuje nespočet dalších důvodů, proč by se společnost rozhodla využít daňový ráj. Dříve neuvedené by zahrnovalo: využití holdingových společností, leasing, dlouhodobé investice, akumulaci příjmů z duševního vlastnictví (know-how, licence, franšízy nebo autorská práva), nemovitosti, využití investičních fondů atd. Nelze zapomenout že offshore finanční centra mohou být využívána i k nelegálním účelům, například k praní špinavých peněz (aby se zabránilo kriminálním vyšetřováním, korporace přesouvají peníze získané z nelegální činnosti – obchodování s drogami, podvody, korupce atd. – do jurisdikcí pro utajení, aby zatajily jejich původ) nebo daňové úniky (firmy nepřiznávají majetek a příjmy příslušným finančním úřadům), (Babčák a kol., 2018).

4 Praktická část

Praktická část práce si dává za cíl komparaci vlivu zdanění na zisk společnosti v různých daňových destinacích.

4.1 Index daňových rájů

Index daňových rájů pro právnické osoby (Corporate Tax Haven Index – CTHI) hodnotí jurisdikce, které jsou nejvíce odpovědné za neplacení korporátní daně nadnárodními společnostmi. CTHI poskytuje důkladné hodnocení daňových a finančních systémů jednotlivých jurisdikcí a poskytuje jasný obraz o největších vinících vyhýbání se placení korporátních daní na celém světě. Index se rovněž zaměřuje na zákony a politiky, které mohou tvůrci politik změnit, aby snížili množství zneužívání korporátních daní, k němuž dochází v jejich vlastních jurisdikcích. Jurisdikce jsou hodnoceny na základě skóre CTHI, které se vypočítává kombinací skóre dané jurisdikce v rámci indexu daňových rájů a globální stupnice.

Skóre Tax Haven Index je ukazatelem toho, do jaké míry daňové a finanční systémy dané jurisdikce umožňují zneužívání ke snížení korporátních daní, a vychází z 20 ukazatelů. Skóre globální škály (Global Scale Score) je ukazatelem míry, do jaké je země vstřícná k finančním aktivitám nadnárodních korporací. Kombinace skóre Haven Score a Global Scale Score poskytuje údaj o tom, do jaké míry jsou finanční aktivity společností na celém světě vystaveny riziku zneužívání korporátních daní v dané zemi.

Vlády na celém světě přicházejí každoročně o více než 427 miliard dolarů na daních v důsledku globálních daňových úniků. Tyto daňové ztráty jsou obzvláště škodlivé pro země s nízkými příjmy, které kvůli globálním daňovým únikům přicházejí každoročně o částku odpovídající polovině jejich celkového rozpočtu na veřejné zdravotnictví. Z ročně ztracených 427 miliard USD je více než polovina, 245 miliard USD, ztracena přímo v důsledku přeshraničního zneužívání korporátních daní nadnárodními korporacemi. (Tax Justice Network, 2022)

V prvním kvartále roku 2021 bylo v zemích považovaných za daňové ráje formálně kontrolováno 11 295 českých firem. (ČTK, 2021)

Výsledky indexu budou aplikovány na modelový příklad firmy v praktické části práce (Prvních 6 zemí žebříčku). Níže zmíněné země jsou seřazeny dle rizika zneužití daně z příjmu právnických osob. Procentuální hodnota u každé země představuje světový podíl na daňových únicích celosvětově:

1. Britské Panenské ostrovy - CTHI = 6,4 %
2. Kajmanské ostrovy - CTHI = 6 %
3. Bermudy - CTHI = 5,7 %
4. Nizozemí - CTHI = 5,5 %
5. Švýcarsko - CTHI = 5,1 %
6. Lucembursko - CTHI = 4,1 %

4.2 Předpoklady případové studie

Pro účely praktické části budeme uvažovat společnost XY s.r.o. se sídlem v České republice, která má zájem o daňovou optimalizaci v některé ze zmíněných destinací. Vzhledem k základnímu kapitálu je zvolená právní forma podnikání společnost s ručeným omezením. Uvažujeme podnikatelský subjekt, který je poplatníkem daně z neočekávaných příjmů (WFT), jelikož jeho obrat v aktuálním období je nad tolerančním pásmem.

České společnosti registrované v daňových rájích navíc nesmí mít v České republice stálou provozovnu. Pokud by tak učinily, jejich příjmy by byly zdaněny v České republice. Výhoda daňových rájů - nízké sazby daně z příjmů pro právnické osoby - by tak nebyla využita. Kromě toho by nebylo dosaženo cíle minimalizovat daňovou povinnost.

Dalšími předpoklady jsou:

- a) přepočtení zahraniční měny na CZK je prováděno ČNB kurzem k 31. 3. 2023,
- b) nereflexování rozdílnosti zdravotního a sociálního pojištění, jakož i jejich vliv na celkový zisk společnosti

- c) nereflexování odlišnosti v přístupu k daňovým a nedaňovým výnosům a nákladům

Všechny tyto předpoklady byly využity z důvodu zjednodušení celkového pohledu z důvodu dodržení doporučeného rozsahu práce. Jako proměnná budou do výpočtu vstupovat náklady na založení podnikání v dané oblasti a rozdílné daňové sazby.

Společnosti, které se stěhují do daňových rájů, mají různé požadavky, činnosti a cíle. Stejně tak každý daňový ráj nabízí jiné možnosti využití. Není proto snadné říci, které daňové ráje jsou univerzálně nejlepší nebo nejvýhodnější.

Následující tabulka mapuje základní údaje o účetní jednotce při podnikání v České republice:

	4roční průměr	Bez WFT	WFT
V mil. Kč	2018-2021	2022	2022
Obrat	200	400	400
Výdaje daňově uznatelné	80 %	80 %	80 %
Zisk	40	80	80
Daňová sazba	19 %	19 %	19 % na 48
			79 % na 32
Daň	7,6	15,2	34,4
Zisk po zdanění	32,4	64,8	45,6

Tabulka 1: Základní ukazatele modelové společnosti, zdroj: vlastní zpracování

4.3 Britské Panenské ostrovy

Britské Panenské ostrovy (BPO) jsou britské zámořské území ležící v Karibiku (průliv Francise Drakea), na východě hraničí s Portorikem. Hlavním městem Britských Panenských ostrovů je Road Town s více než 30 000 obyvateli.

Oficiální měnou Britských Panenských ostrovů je americký dolar (USD), úředním jazykem je angličtina.

Zákon o obchodních společnostech (BVI) z roku 2004 je legislativním rámcem upravujícím zakládání společností, regulaci a další činnosti související se zakládáním společností na Britských Panenských ostrovech. Vláda je politickou demokracií v rámci konstituční monarchie.

Nejoblíbenějším offshore centrem jsou jednoznačně Britské Panenské ostrovy. Je zde registrováno více než 650 000 společností a každý rok jich přibývá více než 50 000. Zakládání společností na BPO je solidním zdrojem ročních příjmů vlády této jurisdikce, neboť se na nich podílí více než 50 % získanými z licenčních poplatků placených společnostmi. BPO jsou uznávanou offshore regulační jurisdikcí. Komise pro finanční služby BPO je autonomní regulační orgán odpovědný za činnost společností a další související finanční služby na ostrově. Kromě společností lze registrovat také trusty, banky, pojišťovny a svěřenecké fondy. (LTI, 2022)

Nejvyužívanějším typem společnosti na Britských Panenských ostrovech (BPO) je International Business Company (IBC). Tato společnost má formu akciové společnosti s akciemi na jméno nebo listinnými akciemi na doručitele. IBC musí mít na BPO sídlo a statutárního zástupce. IBC společnosti na BPO obchodují s rezidenty BPO, vlastní majetek kromě vlastního sídla. V oblastech, kde vláda uděluje zvláštní licence (např. banky, pojišťovny), není povoleno poskytování služeb správy společnosti a poskytování služeb registrovaného sídla a registrovaného agenta jiným společnostem IBC. Zákonným zástupcem společnosti může být fyzická nebo právnická osoba (např. jiná offshore společnost). Každá společnost musí mít alespoň jednoho ředitele a jednoho akcionáře a žádný ze zákonných zástupců nemusí mít bydliště v BPO. Valné hromady společností se mohou konat kdekoli na světě. (BVIFSC, 2023)

Hlavními výhodami založení společnosti jsou:

- a) Legislativa umožňuje společnostem registrovaným na Britských Panenských ostrovech působit s minimálními zbytečnými propagačními aktivitami,

- b) IBC jsou osvobozeny od daně z příjmů, dividend, úroků, důchodů, licenčních poplatků a kapitálových zisků z cenných papírů pocházejících z činností mimo ostrovy,
- c) Nepodléhají také žádným místním daním, včetně daně dědické, darovací, z nemovitostí, kolkovného a cla,
- d) IBC platí pouze roční paušální poplatek,
- e) Od úřadů se nevyžadují žádná hlášení ani daňová přiznání.

Nevýhodou je, že Britské panenské ostrovy nemají s Českou republikou podepsanu smlouvu o zamezení dvojího zdanění (Ministerstvo financí ČR, 2023).

	Britské Panenské ostrovy
Náklady na založení společnosti	1 195 USD
Roční poplatek	350 USD
Základní kapitál	min. 1 USD
Daňová sazba	0 %

Tabulka 2: Náklady založení společnosti Britské panenské ostrovy, zdroj:

<https://www.tridenttrust.com/media/4142/tbvi-c-kf.pdf>

4.4 Kajmanské ostrovy

Kajmanské ostrovy jsou britské zámořské území ležící v Karibském moři. Na Kajmanských ostrovech o rozloze 102 čtverečních mil a s přibližně 66 000 obyvateli se nachází jedno z nejznámějších center finančních služeb na světě.

V současné době je v zemi registrováno více než 100 000 společností, což je více než počet obyvatel. Kajmané mají také nejvyšší životní úroveň v regionu a 38. nejvyšší HDP na světě. Místní měna, kajmanský dolar, je navázána na americký dolar v hodnotě 1,227 USD, ale americký dolar je široce přijímán.

Except Company jsou nejběžnějším typem offshore společností na Kajmanských ostrovech a jsou založeny nebo registrovány podle zákona o společnostech (Companies ACT).

Společnost může požádat o registraci jako „Exempted company“ a učinit v tomto smyslu prohlášení u Registrátora společností (Registrar), pokud jsou její účely vykonávány převážně mimo Kajmanské ostrovy nebo na základě licence k podnikání na Kajmanských ostrovech. Žádná osoba, firma nebo společnost nesmí na Kajmanských ostrovech podnikat s jinou osobou, firmou nebo společností než v rámci podpory činnosti EC vykonávané mimo Kajmanské ostrovy, pokud EC není oprávněna podnikat na Kajmanských ostrovech podle platných právních předpisů a osvobozená společnost nesmí na Kajmanských ostrovech vlastnit pozemky bez souhlasu ministra financí. EC rovněž nesmějí vyzývat veřejnost na Kajmanských ostrovech k upisování svých akcií nebo dluhopisů. Tato omezení nebrání EC, která není oprávněna podnikat na Kajmanských ostrovech, uzavírat smlouvy na Kajmanských ostrovech a vykonávat na Kajmanských ostrovech všechny pravomoci nezbytné k podnikání mimo Kajmanské ostrovy. (CIGR, 2023)

	Kajmanské ostrovy
Náklady na založení společnosti	2 950 USD
Roční poplatek	1 435 USD
Základní kapitál	min. 1 USD
Daňová sazba	0 %

Tabulka 3: Náklady založení společnosti Kajmanské ostrovy, zdroj:

<https://www.ciregistry.ky/companies-register/company-fees/>

Také v tomto případě Kajmanské ostrovy nemají s Českou republikou podepsanu smlouvu o zamezení dvojího zdanění (Ministerstvo financí ČR, 2023). V tomto případě pak nelze dosáhnout výhod, které by smlouva o zamezení dvojího zdanění poskytovala. Dvojím zdaněním se rozumí dvojí nebo opakované uvalení stejné nebo podobné daně na zdanitelnou položku. To neznamená, že se na jednu transakci uvalí více než jedna daň; jako jednoduchý příklad lze uvést daň z převodu nemovitosti, která je uvalena na jednu transakci: Daň z převodu nemovitosti a daň z příjmu prodávajícího. Nejedná se o dvojí zdanění z důvodu zdanění dvěma daněmi. Zatímco pokud je příjem podniku zdaněn daní z příjmu ve dvou státech, tj. stejnou daní, jedná se o dvojí zdanění. V takové situaci je pak poplatník povinen odvést daň v obou státech, kde je považován za rezidenta (Rylová, 2009).

4.5 Bermudy

Bermudy jsou britské zámořské území ležící na Bermudských ostrovech v severním Atlantiku, východně od Spojených států. Jsou pod britskou svrchovaností (zodpovídají za obranu a zahraniční věci). Hlavním městem Bermud je Hamilton. Na Bermudách žije přes 70 000 obyvatel a úředním jazykem je angličtina. Oficiální měnou je bermudský dolar - BMD (ekvivalent amerického dolaru).

HDP na obyvatele patří na Bermudách k nejvyšším na světě a největšími hospodářskými odvětvími jsou cestovní ruch a pojišťovnictví.

Bermudská vláda je parlamentní zastupitelská demokratická subvláda v rámci konstituční monarchie. Bermudská ústava zajišťuje vnitřní autonomii státu. Královna Spojeného království také jmenuje generálního guvernéra, do jehož kompetence patří obrana, zahraniční politika a policejní záležitosti. Orgánem odpovědným za registraci a zakládání společností na Bermudách je Registrar of Companies. Právní rámec tvoří zákon o společnostech z roku 1981.

Bermudské právo umožňuje zakládání společností prostřednictvím dvou různých typů právních forem: místních společností a společností osvobozených od daně. Bermudští občané vlastní především místní společnosti. Cizí státní příslušníci vlastní především osvobozené společnosti. Na území Bermud mohou podnikat pouze místní společnosti. (LTI, 2022)

Exempted companies (EC) mohou podnikat mimo Bermudy. Kromě toho mohou podnikat s jinými osvobozenými společnostmi, které se nacházejí na Bermudách. Za určitých okolností je možné, aby EC získala licenci k podnikání v rámci hranic Bermud.

Stejně jako při registraci je třeba si navrhovaný název rezervovat u registrátora a oznámení o založení společnosti musí být zveřejněno zvláštním inzerátem v místních novinách. Hlavní praktickou překážkou je projednání návrhu založení společnosti ve společném stálém výboru pro soukromé podnikání, jehož kladná zpráva zajistí, že založení společnosti hladce projde legislativním procesem. Proces rovněž obsahuje projednání ustanovení o zvláštních vlastnostech

navrhované společnosti. Je třeba poznamenat, že žádosti zákonodárci (soukromoprávní akty, kterými se mění požadavky veřejného práva nebo se z nich uděluje výjimka nebo se zavádějí ustanovení s účinkem zákona, který dosud neexistuje) nejsou omezeny na žadatele, kteří žádají o povolení k podnikání. Jsou k dispozici i pro registrované společnosti, které se chtějí zaregistrovat další společnost. To může být důležité, pokud je třeba založit společnost v době, kdy zákonodárský sbor nezasedá.

Po přijetí zákona = potvrzení založení společnosti (což může trvat šest až osm týdnů) je společnost založena podáním osvědčení o založení podepsaného nejméně třemi rezidenty Bermud, obvykle třemi nebo více signatáři. Po založení společnosti se na ni začnou vztahovat ustanovení vlastního zákona o založení spolu s obecným bermudským právem obchodních společností. (BMA, neznámý rok)

	Bermudy
Náklady na založení společnosti	6 925 USD
Roční poplatek	4 600 USD
Základní kapitál	min. 1 USD
Daňová sazba	0 %

Tabulka 4: Náklady na založení společnosti, zdroj: <https://www.bma.bm/viewPDF/documents/2023-01-13-12-38-31-2023-Bermuda-Monetary-Authority-Fees.pdf>

4.6 Nizozemí

Nizozemí je jednou z nejlepších zemí pro podnikání v Evropě a je ideální pro založení firmy pro nerezidenty. Nizozemská vláda nabízí mnoho výhod pro podnikatele, jako jsou nízké daně a snadný přístup k finančním službám. Podnikatelé mohou také využít výhodného daňového systému a snadno najít kvalifikované pracovníky.

Nizozemí má také velmi dobré obchodní vztahy s ostatními zeměmi EU a mnoho mezinárodních společností má své sídlo v Nizozemsku.

Nejběžnějším typem společnosti založeným v Nizozemsku je některá ze společností LLC, tedy obchodních korporací. Nejvíce využívaným typem

společnosti je BV (besloten vennootschap), v českém systému je obdoba společnosti s ručením omezeným (s.r.o.).

Založení takové společnosti je v Nizozemsku velmi snadné. Neexistují žádné zvláštní požadavky týkající se základního kapitálu. Společnost musí mít alespoň jednoho společníka a jednoho jednatele a musí mít bankovní účet. Veškeré registrační postupy lze provést během několika dní a lze je provést online. Pro založení firmy v Nizozemí musíte splnit několik požadavků. Nejprve musíte mít platný pas nebo jiný doklad totožnosti a musíte být starší 18 let. Dále musíte mít adresu v Nizozemsku a mít nizozemské daňové číslo. Musíte také mít platnou společenskou smlouvu a stanovy společnosti, které musí být sepsány notářem.

Pokud chcete založit společnost v Nizozemsku, ale nechcete se stát rezidentem, můžete si najmout agenta pro založení společnosti, který vám pomůže s procesem založení společnosti. (Business info.cz, 2014; Kreston Global, 2023)

Mezi hlavní výhody podnikání v Nizozemsku patří (ICS, 2022):

- a) Daň z příjmu právnických osob ve výši 19 %, což je jedna z nejnižších sazeb v Evropě (stejně jako v ČR).
- b) 0 % DPH na obchod mezi členskými státy EU.
- c) Jeden z hlavních států v systému EU
- d) Vysoce technologická infrastruktura
- e) Nizozemsko se umístilo na 3. místě v žebříčku Forbes Global Business Ranking
- f) 5. místo v mezinárodním žebříčku konkurenceschopnosti
- g) Přední světové banky (ING bank, ABN Amro, Rabobank).
- h) Vynikající mezinárodní podnikatelské prostředí
- i) Nizozemsko je evropskou vstupní branou a logistickým centrem
- j) Kvalifikovaná pracovní síla (3. místo na světě)
- k) Příležitosti pro pracovní migraci
- l) Je možné založit firmu online

	Nizozemí
Náklady na založení společnosti	1 500 EUR
Roční poplatek	0
Základní kapitál	min. 1 EUR
Daňová sazba	19 a 21 %

Tabulka 5: Náklady na založení společnosti Nizozemí, zdroj:

https://www.kvk.nl/download/KVK%20tariffs%202023_English_WR_tcm109-510328.pdf

Nizozemí uplatňuje dle koncepce Evropské unie daň na neočekávané zisky. Na 5letý průměr navýšený o 20 % standardní sazbu. Nad tento průměr 33 % (Laeven & Ruijschop, 2022).

4.7 Švýcarsko

Služby registrace společností ve Švýcarsku jsou mezi nerezidenty běžné, protože švýcarský daňový, právní, daňový a ekonomický systém je již dlouho standardem pro celý svět. Založení společnosti ve Švýcarsku nezabere mnoho času, ale přináší s sebou právní problémy.

Účel založení společnosti ve Švýcarsku určuje zakladatel a výběr organizační a právní formy by měl být proveden s podporou odborníků v této oblasti. Forma založení je určena souborem požadavků, které se vztahují jak na registraci offshore společnosti ve Švýcarsku, tak na její další činnost.

Švýcarsko se skládá z 26 kantonů, z nichž každý má své vlastní zákony upravující zakládání nových společností.

Společnosti nerezidentů mohou podléhat švýcarské dani z příjmu právnických osob, pokud mají ve Švýcarsku stálou provozovnu, vlastní ve Švýcarsku nemovitosti, jsou společníky švýcarské společnosti, mají pohledávky z hypotečních úvěrů na švýcarské nemovitosti a obchodují nebo zprostředkovávají švýcarské nemovitosti (alternativa). Společnosti nerezidentů jsou zdaňovány z příjmů vytvořených ve Švýcarsku. (PWC, 2023)

Švýcarsko uplatňuje jednotnou federální sazbu přímé daně ve výši 8,5 % ze zisku po zdanění. Federální přímá sazba daně z příjmů právnických osob ze zisku před zdaněním tedy činí přibližně 7,83 %, neboť daň z příjmů právnických osob je pro daňové účely odpočitatelná a snižuje příslušný základ daně (tj. zdanitelný příjem). Na federální úrovni se daň z příjmů právnických osob nevybírání.

Kromě federální přímé daně má každý kanton svůj vlastní daňový zákoník a vybírá kantonální a obecní daně v různých sazbách. Daňové zatížení z příjmů (a kapitálu) se proto v jednotlivých kantonech liší. Některé kantonální a obecní daně jsou progresivní. (PWC, 2023)

Obecně lze říci, že obecné přibližné rozpětí maximální sazby daně z příjmů právnických osob ze zisku před zdaněním pro federální, kantonální a obecní daně se pohybuje mezi 11,9 % a 21,0 % v závislosti na tom, zda se sídlo společnosti nachází v hlavním městě určitého kantonu ve Švýcarsku. Federální daňová reforma a zákon o financování důchodového a pozůstalostního pojištění (AHV) zrušily k 1. lednu 2020 zvláštní kantonální daňové režimy (např. daňové režimy pro holdingové společnosti, společnosti s trvalým pobytem a smíšené společnosti). Současně většina kantonů snížila nebo plánuje snížit sazby daně z příjmů právnických osob, což má za následek, že efektivní sazby daně se ve většině kantonů pohybují kolem 12 % až 15 %. Průměrná daň z příjmu právnických osob ve Švýcarsku byla v roce 2022 na úrovni 14,7 % (Weber, 2023).

	Švýcarsko
Náklady na založení společnosti	1 200 CHF
Roční poplatek	0
Základní kapitál	20 000 CHF
Daňová sazba	14,7 %

Tabulka 6: Náklady na založení společnosti Švýcarsko, zdroj:

<https://www.kmu.admin.ch/kmu/en/home/concrete-know-how/setting-up-sme/starting-business/commercial-register%20registration-costs.html>

4.8 Lucembursko

Lucemburské velkovévodství se nachází v západní Evropě. Tato malá země sousedí s Belgií, Německem a Francií. Lucembursko je vnitrozemský stát a je jednou z nejmenších nezávislých zemí v Evropě, rozkládá se na ploše o něco větší než 2 500 km². Žije zde přibližně 550 000 obyvatel.

Lucembursko je členem EU, NATO, OSN a OECD a spolu s Nizozemskem a Belgií tvoří Mezivládní unii Beneluxu.

Národnostní složení obyvatelstva je pestré, žije zde velké množství původních obyvatel, Francouzů, Němců, Italů a Portugalců. Národními jazyky jsou němčina, lucemburština a francouzština. Rozšířená je také angličtina, zejména v oblasti obchodu a cestovního ruchu. Většina obyvatelstva je katolického vyznání.

Lucembursko je konstituční monarchií a oficiální měnou je lucemburský frank.

Lucembursko je významným finančním centrem. Největší bohatství je soustředěno ve státem vlastněných bankách. Finanční sektor je přirozeně jedním z nejdůležitějších odvětví lucemburské ekonomiky. Kromě toho země úspěšně rozvíjí pojišťovací činnost, telekomunikace, informační technologie a obchod. (LTI, 2022)

V Lucembursku je nejběžnější formou společnosti SARL. Společnost s ručením omezeným (SARL) je typem konkrétní obchodní společnosti: má jak znaky kapitálových společností (s omezením ručení společníků do výše jejich vkladů), tak znaky osobních společností (akcie jsou neč. obchodovatelné). Přibližně 2 třetiny existujících společností v Lucembursku jsou společnosti s ručením omezeným. SARL může mít 2 až 100 partnerů.

Existuje také tzv. „jednoosobová“ forma společnosti s ručením omezeným. SARL pro jednu osobu je výjimkou z tradičního pojetí práva společností tím, že umožňuje vytvoření SARL jedinému společníkovi. (Guichet, 2019)

V Lucembursku jsou příjmy právnických osob rezidentů zdaněny celosvětově, zatímco příjmy nerezidentů jsou zdaněny pouze v Lucembursku.

Společnosti se zdanitelným příjmem nižším než 175 000 EUR podléhají dani z příjmů právnických osob ve výši 15 %, zatímco společnosti se zdanitelným příjmem mezi 175 000 EUR a 200 001 EUR podléhají dani z příjmů právnických osob ve výši 26 250 EUR plus 31 % ze základu daně nad 175 000 EUR. Pro společnosti se zdanitelným příjmem vyšším než 200 001 EUR činí sazba daně z příjmů právnických osob 17 %, což znamená, že obecná sazba daně v Lucembursku činí 24,94 % (při zohlednění uplatnění solidární přírážky ve výši 7 % k sazbě daně z příjmů právnických osob a obecní sazby daně z příjmů právnických osob ve výši 6,75 %) (PWC, 2023).

Daň z příjmů právnických osob se nevztahuje na daňově transparentní subjekty (např. veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, evropská hospodářská zájmová sdružení), pokud se na ně nevztahují pravidla reverzního hybridu.

Dříve byla stanovena minimální sazba daně z příjmů právnických osob pro společnosti, které jsou lucemburskými rezidenty, od roku 2016 však tato minimální sazba daně z příjmů právnických osob stanovena není. Byla nahrazena minimální daní z čistých aktiv. (PWC, 2023)

Pro výsledný výpočet je třeba zmínit, že stejně jako Nizozemí, i v Lucembursku se uplatňuje daň z mimořádných zisků. Ve standardní výši do 120 % průměru posledních 5 let a 90 % na část zisku nad tuto hranici. (Regflow, 2023)

	Lucembursko
Náklady na založení společnosti	1 200 EUR
Roční poplatek	0
Základní kapitál	12 000 EUR
Daňová sazba	0 %

Tabulka 7: Náklady na založení společnosti v Lucembursku, zdroj:

<https://guichet.public.lu/en/entreprises/creation-developpement/forme-juridique/societe-capitaux/sarl.html#bloub-3>

4.9 Komparace jednotlivých případů

Následující tabulky mapují výslednou daňovou povinnost poboček v destinacích Britské panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy, Belize, Nizozemí, Švýcarsko a Lucembursko.

V prvním případě (Obrázek č. 1, viz další strana) je nákladem započítaným do zisku pouze náklad na zavedení pobočky. Přímá daňová zátěž je tak v těchto destinacích, jak již bylo zmíněno, nulová. Proto není překvapením, že výsledná daňová zátěž je nejmenší právě v těchto zemích.

Pokud se podíváme na výsledky zemí (Obrázek č. 2, viz další strana), které jsou České republice geograficky blíže, zjistíme, že pro platbu nejnižší daně a inkasování nejvyššího zisku je ideální Švýcarsko. Švýcarsko jakožto země mimo EU nemá povinnost uplatňovat daň z nepříměřených zisků na společnosti, kterých se tato problematika týká. Česká republika se umístila na 5. místě mezi Nizozemím a Lucemburkem. Prvně jmenovaná země vyšla ze vzájemného porovnání lépe z důvodu nižší 33% sazby na zisk nad toleranční pásmo. Lucembursko naopak dopadlo nejhůře, jelikož implementuje na tyto zisky daň ve výši 79 %.

v tis. Kč	Britské panenské ostrovy	Kajmanské ostrovy	Bermudy
Obrat	400 000	400 000	400 000
Výdaje daňově uznatelné	80 %	80 %	80 %
Výdaje daňově uznatelné	320 000	320 000	320 000
Náklady na založení společnosti	26	65	152
Roční poplatek	8	32	101
Zisk	79 966	79 904	79 747
Daňová sazba	0 %	0 %	0 %
Daň	0	0	0
Zisk po zdanění	79 966	79 904	79 747

Obrázek 1: Výpočet daňového zatížení pro právnické osoby, zdroj: vlastní zpracování

v tis. Kč	Nizozemí	Švýcarsko	Lucembursko	Česká Republika
Obrat	400 000	400 000	400 000	400 000
Výdaje daňově uznatelné	80 %	80 %	80 %	80 %
Výdaje daňově uznatelné	320 000	320 000	320 000	320 000
Náklady na založení společnosti	37	29	29	0
Roční poplatek	0	0	0	0
Zisk		79 971	79 971	80 000
Daňová sazba	21 % do 120 % průměru	14,7 %	24,94 % do 120 % průměru	19 % do 120 % průměru
	33 % nad 120 % průměru		90 % nad 120 % průměru	79 % nad 120 % průměru
Daň	20 628	11 756	40 745	34 400
Zisk po zdanění	59 336	68 216	39 226	45 600

Obrázek 2: Výpočet daňového zatížení pro právnické osoby, zdroj: vlastní zpracování

5 Závěr

Cílem této práce bylo vymezení pojmů a teoretická charakteristika daně z příjmů zaměřená primárně na daň z příjmů právnických osob v ČR v porovnání s možnostmi zdanění příjmů v daňových rájích. Problematika byla ilustrována případovými studiemi a komparacemi v podobě grafických zpracování na základě dostupných údajů, které s danou problematikou bylo možné dohledat.

Dále tato práce poskytla ucelený popis fenoménu daňových rájů ve vztahu k České republice. Definice daňových rájů není jednotná, ale většina ekonomů by se shodla na několika charakteristikách. Daňové ráje jsou země nebo státy, kde se nevybírají žádné nebo jen velmi nízké efektivní daně. Kromě toho poskytují vysokou úroveň bankovního tajemství a ochrany informací, flexibilní právní prostředí, stabilní politické a ekonomické prostředí a kvalitní infrastrukturu. Díky těmto atributům dnes daňové ráje hrají důležitou roli jak v globální ekonomice, tak v ekonomikách jednotlivých zemí.

V poslední části aplikační části jsou na modelových příkladech ilustrovány sazby daně z příjmů právnických osob ve třech vybraných zemích. Srovnání je provedeno s fiktivní společností se sídlem v České republice. Ze srovnání vyplývá, že český daňový poplatník odvádí státu ze zisku PO vyšší daň z příjmu, než je povinen odvést v daňovém ráji ze stejného zisku. Zisky po zdanění jsou ve všech třech teritoriích vyšší než v České republice. Tento výsledek ukazuje, že harmonizace daňových režimů obecně šetří podnikům značné částky.

Při výběru daňového ráje je však důležité zohlednit odvětví podnikání. Pro každou společnost jsou vhodnější jiné možnosti. Před založením společnosti je třeba odpovědět na otázku, zda jsou příjmy společnosti převážně pasivní, jako jsou dividendy a licenční poplatky, nebo aktivní, jako jsou dlouhodobé nebo spekulativní investice. Daňové ráje jsou pro majitele společnosti dobrou možností, jak snížit náklady společnosti, ale výše snížení závisí především na správném výběru konkrétního daňového ráje z hlediska konkrétní podnikatelské činnosti. Toto posouzení není pro majitele společnosti jednoduché, protože zahrnuje mnoho

faktorů a je na majiteli společnosti, aby se rozhodl, které výhody upřednostní. Důvody závisí na obou stranách. Mnoho důvodů spočívá v daňových rájích a změnách zákonů zemí, kde právnické nebo fyzické osoby skutečně podnikají. Některé daňové ráje ztrácejí některé ze svých původních výhod, jako je anonymita, bankovní tajemství a absence povinnosti podávat finanční přiznání. Pokud jde o evropské firmy, včetně českých, byl odchod z daňových rájů ovlivněn zejména tlakem Evropské unie (EU), která daňovou optimalizaci dlouhodobě kritizuje a označuje ji za nesprávný daňový únik, byť oprávněný.

Cílem této diplomové práce je zmapovat vybrané daňové ráje včetně jejich hlavních charakteristik a porovnat jejich daňové zatížení s Českou republikou. Na základě výše uvedených skutečností je uveden modelový příklad, zejména pokud jde o zdanění právnických osob přeneseného na fiktivní společnost, lze konstatovat, že cíle bylo dosaženo.

Tato oblast průzkumu a analýzy si v poslední době získává stále větší pozornost. Data o tomto fenoménu se bohužel shánějí velmi těžko, a to spíše v České republice. České orgány se bohužel na tomto úsilí podílejí relativně málo ve srovnání se zeměmi, jako je Spojené království nebo Norsko, které staví výzkum v této oblasti do popředí zájmu. Jakýkoli další výzkum v této oblasti je proto vítán a podporován.

6 Seznam literatury

AUBRY, M., DAUPHIN, T. (2017). Opening the vaults: the use of tax havens by Europe's biggest banks. Oxfam GB: Oxfam International. 52 s. ISBN: 978-0-85598-936-1.

BABČÁK, V., POPOVIČ, A., ROMÁNOVÁ, A. II. Slovensko-české dni daňového práva: Daňové ráje a zneužívanie daňového systému. Košice: ŠafárikPress, 2018. ISBN 978-80-8152-660-2.

BARBER, H. (2007). Tax havens today: the benefits and pitfalls of banking and investing. Hoboken (NJ): Wiley & Sons, 2007. 324 s. ISBN: 978-0-470-05123-8.

BLANCO, L. R., ROGERS, C. L., (2009). Are Tax Havens Good Neighbors? An LDC Perspective. [online]. 2009 [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=1432630>.

British Virgin Islands Financial Services Commission [online]. Copyright © [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: https://www.bvifsc.vg/sites/default/files/bvi_business_companies_act.pdf

Cayman Islands General Registry | An official website of the Cayman Islands Government – Cayman Islands General Registry [online]. Copyright © [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: https://www.ciregistry.ky/wp-content/uploads/dlm_uploads/Industry-Guidance-Notes-on-the-Filing-of-Beneficial-Ownership-Information-18July2022.pdf

Company Fees – Cayman Islands General Registry | An official website of the Cayman Islands Government. Cayman Islands General Registry | An official website of the Cayman Islands Government – Cayman Islands General Registry [online]. Dostupné z: <https://www.ciregistry.ky/companies-register/company-fees/>

Corporate Tax Haven Index - 2021 Results. [online]. Dostupné z: <https://cthi.taxjustice.net/en/>

Čtyřicet miliard. Ministerstvo financí snížilo odhad výběru z windfall tax - Deník.cz. Deník.cz - informace, které jsou vám nejbliž [online]. Copyright © [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/ekonomika/windfall-tax-zisk-ministerstvo-financi-20230414.html>

DESAI, A., FOLEY, C., HINES, A., (2014) Do Tax Havens Divert Economic Activity? Ross School of Business Paper No. 1024. pp. 1-12. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=704221> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.704221>.

Doing Business in Bermuda | Government of Bermuda. Government of Bermuda | The place to find government and services. Quick and simple. [online]. Copyright © 2023 Government of Bermuda [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://www.gov.bm/business/doing-business-bermuda>

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů ... Praha: Grada, [2004]-. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80271-0869-5.

DOGGARD, C. (2016). Tax havens and their uses. London: The Economist Intelligence Unit. 254 s. ISBN: 0-86218-163-1.

HEJDUK, Marek. Zdanění příjmů fyzických osob (srovnání právní úpravy v ČR a vybraných zemích EU). Praha, 2022. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra finančního práva a finanční vědy. Vedoucí práce Novotný, Petr.

HINES., J. R. (2010). Treasure Islands. Journal of Economic Perspectives, vol. 24, pp. 103-126.

HNÁTEK, Miloslav a David ZÁMEK. Daňové a nedaňové náklady ... Praha: ESAP, 2012-. ISBN 978-80-905899-2-6.

HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory. 2. rozšířené vydání. Praha: Esap, 2018., ISBN 978-80-905899-6-4.

HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. Finanční a daňové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2.

Identifikace právnické osoby dle názvu, sídla (popř. adresy) a IČ | MPO. Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. [cit. 19. 04. 2023]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/ministerstvo/aplikace-zakona-c-106-1999-sb/identifikace-pravnicke-osoby-dle-nazvu--sidla-popr--adresy-a-ic--149200/>

Issue 64 - November 2022 - BDO. Object moved [online]. Copyright © 2023 [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://www.bdo.global/en-gb/microsites/tax-newsletters/corporate-tax-news/issue-64-november-2022/netherlands-one-time-windfall-tax-to-be-levied-on-fossil-fuel-companies-for-2022>

- JANSKÝ, P., PRATS, A. (2018). International Profit-Shifting out of Developing Countries and the Role of Tax Havens. *Development Policy Review*, vol. 33, pp. 271–292.
- JURČÍK, R. (2015). Daňové systémy v České republice a v mezinárodním srovnání se zaměřením na aktuální trendy. Ostrava: Key Publishing. ISBN 97-880-7418-1764.
- JOHANNESSE, N., T. TORSLOV, T., WIER, L. (2016). Are less developed countries more exposed to multinational tax avoidance? Method and evidence from micro-data. Working Paper, United Nations University.
- Karlíková, M. In Bakeš, M. a kolektiv. Finanční právo 4. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006,
- Kdy můžete uplatnit paušální výdaj na dopravu? - Blog Videolektora. Blog Videolektora - Informace ze světa účetnictví, daní a mezd [online]. Dostupné z: <https://blog.videolektor.cz/kdy-muzete-uplatnit-pausalni-vydaj-na-dopravu/>
- KLEIN, Š., ŽÍDEK, M. (2002). Mezinárodní daňové plánování. Grada Publishing, Praha. ISBN 80-247-0563-X.
- KLIMEŠOVÁ, L. (2014). Daňová optimalizace. Praha: Ústav práva a právní vědy; European Business School SE. ISBN 978-80-87974-06-3.
- KLINGER, S., COLLINS, C., SKLAR, H. (2017). Unfair Advantage: The Business Case Against Overseas Tax Havens. [online] 2017 [cit. 2022-12-12]. Dostupné z: <http://bit.ly/W5TO9G>.
- KONUPKOVÁ, Lucie. Zaměstnanecké benefity [online]. Brno. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/i0tuk/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Hana JURAJDOVÁ.
- KONRAD, K. A., STOLPER, J., INUSS, E., (2016) Coordination and the fight against tax havens. *Journal of International Economics*, vol. 103, pp. 96–107.
- KPMG Swiss Tax Report 2022 - KPMG Switzerland. [online]. Copyright © COPYRIGHT [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://kpmg.com/ch/en/home/media/press-releases/2022/05/swiss-tax-report-2022.html>
- KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-86395-84-7.
- KUBÁTOVÁ, K. (2015). Daňová teorie a politika, 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 975-80-7478-841-3.

Luxembourg Introducing Temporary Tax on Excess Income of Electricity Producers — Orbitax Tax News & Alerts. Tax Management Solutions — Orbitax [online]. Copyright © 2023 Orbitax [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://www.orbitax.com/news/archive.php/Luxembourg-Introducing-Temporary-52305>

Luxembourg - Corporate - Taxes on corporate income. Worldwide Tax Summaries Online [online]. Copyright © [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/luxembourg/corporate/taxes-on-corporate-income>

MAREK, Libor. Daň z příjmů právnických osob [online]. Brno, 2008 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/bl9wj/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Ivana PAŘÍZKOVÁ.

MARKOVÁ, H. (2022). Daňové zákony 2022. Praha: Grada. ISBN: 978-80-271-3551-6.

MRKÝVKA, Petr, Ivana PAŘÍZKOVÁ, Michal RADVAN, Dana ŠRAMKOVÁ, Tomáš FOLTAS a Petra NOVÁKOVÁ. Finanční právo a finanční správa. 1. díl. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2004. (Edice učebnic PrF MU v Brně ; č. 354). ISBN 80-210-3578-1.

MYŠKOVÁ, R, OBRŠÁLOVÁ, I., ČENČÍK, P., ŠATERA, K., (2017). Assessment of Environmental and Economic Effects of Environmental Investment as a Decisions Problem. In WSEAS Transaction on Environment and Development, vol. 9, pp. 268-277.

Mimořádná daň z neočekávaných zisků bude platit od 1. ledna 2023 | 2022 | Ministerstvo financí ČR. Ministerstvo financí ČR [online]. Copyright © 2005 [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/mimoradna-dan-z-neocekevanych-zisku-bude-48951/>

MORAVEC, L., KUKALOVÁ, G., ROHAN, J. Daňové ráje – škodlivá či prospěšná konkurence? – 9. ročník. 22. 5. 2018, (CZ). URL: <http://danoveraje.pef.czu.cz>.

NOVOTNÝ, J., KRUML, L., (2015). Development of tax havens due to globalization processes and their impact on Czech Republic. Globalization and its Socio-Economic Consequences: 15th International Scientific Conference. Žilina, pp. 531-537.

Netherlands Company Formation - Intercompany Solutions. Company Formation Netherlands | Intercompany Solutions [online]. Copyright © Copyright 2022

Intercompany Solutions [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://intercompanysolutions.com/netherlands-company-formation/>

OECD. Tax policy. [online]. 2020 [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/ctp/tax-policy/>.

Registration costs. [online]. Dostupné z: <https://www.kmu.admin.ch/kmu/en/home/concrete-know-how/setting-up-sme/starting-business/commercial-register%20/registration-costs.html>

Registration of Company in Luxembourg-S.A.R.L. - setting up of Business in Luxembourg-S.A.R.L., Offshore Company | Law&Trust International. Юридический консалтинг: юридические услуги и сопровождение бизнеса | Law&Trust International [online]. Dostupné z: <https://lawstrust.com/en/company-formation-preferential-taxation/luxembourg>

Říhová, Lucie [online]. Copyright © 2023 Účetní portál [cit. 19. 04.2023]. Dostupné z: <https://www.ucetni-portal.cz/bezuplatne-plneni-podle-20-odst-8-zdp-poskytnute-spojenou-osobou-523-v.html>

RYLOVÁ, Zuzana. Mezinárodní dvojí zdanění: smlouvy o zamezení dvojího zdanění, určení residence, způsoby vybírání daně, příjmy zahraničních osob, příjmy rezidentů, smlouva se Slovenskem včetně komentáře, převodní ceny. Olomouc: ANAG, 2005-. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7263-511-5.

PALÁN, R. (2009). History of Tax Havens. [online]. 2009 [2022-12-18]. Dostupné z: <http://www.historyandpolicy.org/papers/policy-paper-92.html>.

PALAN, R. History of tax havens. [online]. 2009 [cit. 20.11.2022]. Dostupné z: <http://www.historyandpolicy.org/policy-papers/papers/history-of-tax-havens>.

PELC, Vladimír. Daně z příjmů: zákon s poznámkami a judikaturou. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-833-7.

PETROVIČ, P. (2002). Encyklopedie mezinárodního daňového plánování. Beroun: Newsletter, 2002. ISBN 80-86394-81-6.

Private limited liability company (SARL) — Business — Guichet.lu - Administrative Guide - Luxembourg. 302 Found [online]. Dostupné z: <https://guichet.public.lu/en/entreprises/creation-developpement/forme-juridique/societe-capitaux/sarl.html#bloub-3>

Podnikání a daně v Nizozemsku | BusinessInfo.cz. BusinessInfo.cz - Oficiální portál pro podnikání a export [online]. Copyright © 1997 [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/podnikani-a-dane-v-nizozemsku/>

POPELKA, Adam. Daňová optimalizace vybrané společnosti [online]. Brno, 2019 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/tkoex/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Josef NEŠLEHA.

Přehled platných smluv | Dvojí zdanění | Ministerstvo financí ČR. Ministerstvo financí ČR [online]. Copyright © 2005 [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/dvoji-zdaneni/prehled-platnych-smluv>

Obecné informace | Právníkové osoby | Daň z příjmů | Daně | Daně | Finanční správa. Finanční správa [cit. 9. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>

Switzerland - Corporate - Taxes on corporate income. Worldwide Tax Summaries Online [online]. Copyright © [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/corporate/taxes-on-corporate-income>

Registration of Company on British Virgin Islands - offshore for business purposes | Law&Trust International. Юридический консалтинг: юридические услуги и сопровождение бизнеса | Law&Trust International [online]. Dostupné z: <https://lawstrust.com/en/offshore-company-formation/british-virgin-islands>

ROD, A., OPATRŇY, M., ŘEZŇÍČEK, J., HEJL, M. (2020). Dopady harmonizace daní a daňových návrhů na podnikatelský sektor [online]. 2020 Praha: Centrum ekonomických a tržních analýz [cit. 24. 11. 2022]. Dostupné z: https://www.spcr.cz/images/SPCR_analyza_Harmonizace_dani_2020.pdf.

ROSE, A., SPIEGEL, M. (2007). Offshore financial centres: Parasites or symbionts? Economic Journal, vol. 117, pp. 1310-1335.

SHAXON, N. (2012). Treasure Islands: uncovering the damage of offshore banking and tax havens. 1. vydání. New York: Palgrave Macmillan 2012. ISBN 9780230341722.

SOVOVÁ, Olga a Zdeněk FIALA. Základy finančního a daňového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-223-3

Trident Trust - Trust and Fund Administration Services [online]. Dostupné z: <https://www.tridenttrust.com/media/4142/tbvi-c-kf.pdf>

VALOUCH, Petr. Účetní a daňové odpisy ... Praha: Grada, [2006]-2012. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4114-7.

VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L., ZÍDKOVÁ, H. (2020). Daňový systém ČR 2020. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

VANČUROVÁ, Alena, Hana ZÍDKOVÁ a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR: cvičebnice. V Praze: VOX, 2017. Daně (1. VOX). ISBN 978-80-87480-61-8.

ZAHRADNÍČKOVÁ, Simona. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob [online]. Brno, 2019 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/d94gs/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Eva HÝBLOVÁ.

Zaměstnanecké benefity a jejich daňové dopady – 1. díl - Portál POHODA. Informace pro účetní a podnikatele - Portál POHODA [online]. Copyright © 2022 STORMWARE s.r.o. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí a šíření článků a fotografií je bez souhlasu STORMWARE s.r.o. zakázáno. [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/zamestnanecke-benefity-a-jejich-danove-dopady-%E2%80%93-1/>

Zaměstnanecké benefity a jejich daňové dopady – 2. díl - Portál POHODA. Informace pro účetní a podnikatele - Portál POHODA [online]. Copyright © 2022 STORMWARE s.r.o. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí a šíření článků a fotografií je bez souhlasu STORMWARE s.r.o. zakázáno. [cit. 19.04.2023]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/zamestnanecke-benefity-a-jejich-danove-dopady-%E2%80%93-2/>

ZUCMAN, G. (2017). Taxing across Borders: Tracking Personal Wealth and Corporate Profits. Journal of Economic Perspectives, vol. 28, pp. 121-148.

Zákon č. 48/1997 Sb o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů

Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník

Zákon č. 262/2006 Sb. Zákoník práce

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

Zákon č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu

7 Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Výpočet daňového zatížení pro právnické osoby, zdroj: vlastní zpracování.....	63
Obrázek 2: Výpočet daňového zatížení pro právnické osoby, zdroj: vlastní zpracování.....	63

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Základní ukazatele modelové společnosti, zdroj: vlastní zpracování..	51
Tabulka 2: Náklady založení společnosti Britské panenské ostrovy, zdroj: https://www.tridenttrust.com/media/4142/tbvi-c-kf.pdf	53
Tabulka 3: Náklady založení společnosti Kajmanské ostrovy, zdroj: https://www.ciregistry.ky/companies-register/company-fees/	54
Tabulka 4: Náklady na založení společnosti, zdroj: https://www.bma.bm/viewPDF/documents/2023-01-13-12-38-31-2023-Bermuda-Monetary-Authority-Fees.pdf	56
Tabulka 5: : Náklady na založení společnosti Nizozemí, zdroj: https://www.kvk.nl/download/KVK%20tariffs%202023_English_WR_tcm109-510328.pdf	58
Tabulka 6: : Náklady na založení společnosti Švýcarsko, zdroj: https://www.kmu.admin.ch/kmu/en/home/concrete-know-how/setting-up-sme/starting-business/commercial-register%20/registration-costs.html	59
Tabulka 7: Náklady na založení společnosti v Lucembursku, zdroj: https://guichet.public.lu/en/entreprises/creation-developpement/forme-juridique/societe-capitaux/sarl.html#bloub-3	61

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Bc. Matěj Vrbka		
STUDIJNÍ PROGRAM/OBOR/SPECIALIZACE	Specializace Finance v mezinárodním podnikání		
NÁZEV PRÁCE	Zdanění příjmů		
VEDOUCÍ PRÁCE	prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.		
KATEDRA	KFU - Katedra financí a účetnictví	ROK ODEVZDÁNÍ	2023
POČET STRAN	76		
POČET OBRÁZKŮ	2		
POČET TABULEK	7		
POČET PŘÍLOH	0		
STRUČNÝ POPIS	Tato práce se zabývala problematikou zdanění příjmů se zaměřením na právnické osoby, tj. daní z příjmu právnických osob. Hlavní náplň práce se soustředila na seznámení s problematikou, charakteristikou a českými standardy. Cílem práce bylo uvést možnosti zdanění a přístupy v daňových rájích v souvislosti s právními osobami. Bylo zjištěno, že současná tendence českých firem je z daňových rájů odcházet, jejich počet klesá. Mezi nejoblíbenějšími daňovými ráji je na předních místech Nizozemí. V rámci dostupných údajů bylo zjištěno, že jde převážně z české strany o společnosti s ručením omezeným, na druhém místě o akciové společnosti a dále o přidružené firmy. Dostupné údaje byly analyzovány, byla		

	provedena syntéza, indukce, dedukce a interpretace zjištěných výsledků.
KLÍČOVÁ SLOVA	Daně, daně z příjmu, daňové ráje, zdanění, firma.

ANNOTATION

AUTHOR	Bc. Matěj Vrbka		
FIELD	Specialization Corporate Finance in International Business		
THESIS TITLE	Income taxes		
SUPERVISOR	prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.		
DEPARTMENT	KFU - Department of Finance and Accounting	YEAR	2023
NUMBER OF PAGES	76		
NUMBER OF PICTURES	2		
NUMBER OF TABLES	7		
NUMBER OF APPENDICES	0		

SUMMARY	This thesis dealt with the issue of income taxation with a focus on legal entities, i.e. corporate income tax. The main content of the work focused on familiarization with the issue, characteristics and Czech standards. The aim of the thesis was to present the possibilities of taxation and approaches in tax havens in connection with legal entities. It was found that the current tendency of Czech companies is to leave tax havens, their number is decreasing. Among the most popular tax havens is the Netherlands. Within the framework of the available data, it was found that, from the Czech side, these are mainly limited liability companies, in second place are joint-stock companies and then associated companies. Available data were analyzed, synthesis, induction, deduction and interpretation of the results was carried out.
KEY WORDS	Taxes, income taxes, tax havens, taxation, company.